

3. Analýza nákladů na zdravotnictví

3.1. Náklady v případě hospitalizací

Jistý nedostatek poměrových ukazatelů vycházejících z přepočtu nákladů na počet pojištěnců spočívá v tom, že neodrážejí skutečnou nákladovost poskytnuté péče. Příslušné náklady poměřují se všemi pojištěnci bez ohledu na to, kolik pojištěnců péči skutečně čerpalo, a bez ohledu na frekvenci čerpání této zdravotní péče (ve skutečnosti může být zdravotní péče čerpána značně nerovnoměrně). V ideálním případě by proto bylo zajímavé přepočítávat náklady kupř. na počet léčebných případů či na počet unicitních pacientů, kteří v daném roce skutečně čerpali příslušnou péči.

V našem případě se u let 2001 a 2002 naskytla příležitost propojit data o počtech hospitalizovaných a počtech ošetrovacích dnů¹ s nákladovými daty od zdravotních pojišťoven. Přestože hospitalizace představují v podstatě pouze lůžkovou péči, jedná se nepochybně o nejdůležitější druh péče z hlediska výše absolutních nákladů. Navíc nákladovost u jiných druhů péče by byla obtížněji měřitelná, resp. hůře interpretovatelná (např. náklady na 1 návštěvu v ambulantní péči by neodrážely léčebný případ dostatečně komplexně – v rámci jednoho léčebného případu může totiž pacient navštívit ambulantního lékaře vícekrát).

3.1.1. Nákladovost lůžkové péče podle hlavních skupin diagnóz MKN-10

V zásadě můžeme při použití údajů o hospitalizacích definovat 3 nové typy poměrových ukazatelů: náklady na 1 hospitalizační případ, náklady na 1 ošetrovací den a průměrnou délku ošetrovací doby. Je jasné, že mezi veličinami existuje přímý vztah, který můžeme zapsat pomocí následujícího vzorce:

náklady na 1 hospitalizační případ = náklady na 1 OD * průměrná délka hospitalizace

Náklady na 1 ošetrovací den hospitalizačního případu můžeme přímo interpretovat jako samotnou nákladovou náročnost péče (čili nákladovost). Po vynásobení průměrnou délkou pobytu na lůžku získáváme kompletní nákladovost hospitalizačního případu.

Nákladovost lůžkové péče podle hlavních skupin diagnóz MKN-10

MKN-10	2001			2002		
	Nákl. na 1 hosp. v Kč	Nákl. na 1 OD v Kč	Prům. délka hospit.	Nákl. na 1 hosp. v Kč	Nákl. na 1 OD v Kč	Prům. délka hospit.
01 Infekční a parazitární nemoci	16 966	1 621	10,5	17 419	1 739	10,0
02 Novotvary	20 294	2 019	10,1	21 733	2 203	9,9
03 Nemoci krve a krevetvorných orgánů	39 092	4 207	9,3	42 999	4 653	9,2
04 Nemoci endokrinní a metabolické	17 020	1 403	12,1	17 488	1 433	12,2
05 Poruchy duševní a poruchy chování	42 725	787	54,3	49 330	977	50,5
06 Nemoci nervové soustavy	17 246	1 267	13,6	17 124	1 311	13,1
07 Nemoci oka	11 071	2 434	4,5	11 487	2 718	4,2
08 Nemoci ucha	8 590	1 206	7,1	9 304	1 316	7,1
09 Nemoci oběhové soustavy	24 623	1 999	12,3	26 778	2 135	12,5
10 Nemoci dýchací soustavy	14 674	1 587	9,2	16 697	1 784	9,4
11 Nemoci trávicí soustavy	15 804	2 197	7,2	16 913	2 339	7,2
12 Nemoci kůže	12 294	1 011	12,2	13 301	1 121	11,9
13 Nemoci svalové, kosterní a poj. tkáně	15 814	1 399	11,3	16 949	1 516	11,2
14 Nemoci močové a pohlavní soustavy	9 684	1 775	5,5	10 114	1 896	5,3
15 Těhotenství, porod a šestinedělí	8 853	1 492	5,9	9 141	1 575	5,8
16 Stavby vzniklé v perinatálním období	46 840	4 455	10,5	51 007	4 769	10,7
17 Vrozené vady a deformace	23 744	3 739	6,4	25 309	4 238	6,0
18 Příznaky, znaky	10 434	1 753	6,0	11 003	1 812	6,1
19 Poranění, otravy aj.	19 703	2 198	9,0	20 433	2 292	8,9
21 Faktory ovlivňující zdravotní stav	5 643	1 004	5,6	6 489	1 150	5,6
PRŮMĚR	17 023	1 659	10,3	18 270	1 814	10,1

Z pohledu nákladovosti kompletního léčebného případu jsou nejnákladnější hospitalizace ve skupinách 03 Nemoci krve a krevetvorných orgánů, 05 Poruchy duševní a 16 Stavby vzniklé v perinatálním období. Důvody jsou však odlišné, což ozřejmí srovnání nákladovosti ošetrovacího dne a průměrné délky pobytu: zatímco u skupiny 05 Poruchy duševní je hlavní příčinou výrazně nadprůměrná průměrná délka hospitalizací (5-tinásobná oproti průměru), která dokonce více než

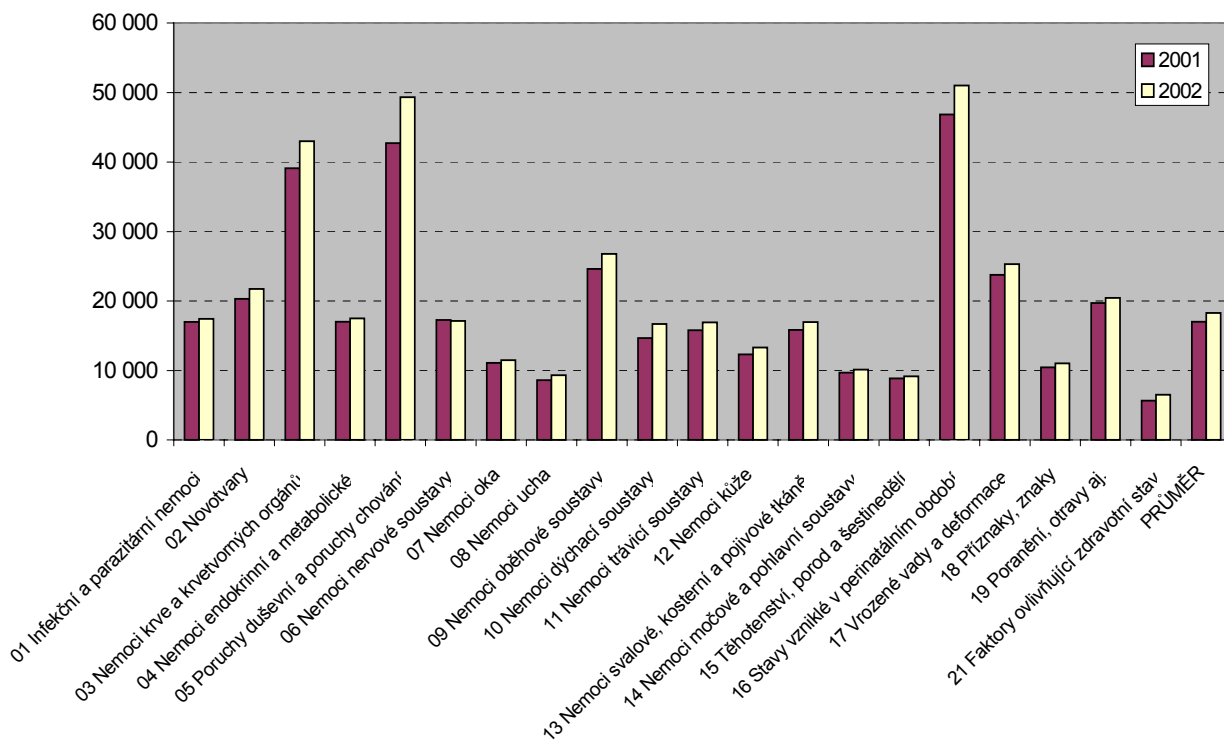
¹ Vyčerpávající šetření o počtu hospitalizovaných a počtu ošetrovacích dnů provádí ÚZIS ČR ve všech lůžkových zařízeních. Při kombinaci dat z různých zdrojů vzniká ovšem vždy riziko metodického nesouladu. V tomto případě však větší problém představují neznámé diagnózy u lůžkové péče v případě nákladových dat (přibližně 12 % celkových nákladů na lůžkovou péči). Tyto náklady bylo tudíž třeba poměrně rozpustit mezi známé diagnózy, čímž se dopouštíme jisté chyby. Výše této chyby by však přesto měla být akceptovatelná.

kompensuje nejnižší nákladovost ošetrovacího dne, vyznačují se skupiny 03 a 16 naopak nejvyšší nákladovostí ošetrovacího dne (téměř trojnásobnou oproti průměru). Z tohoto případu je mimochodem dobře patrná užitečnost rozkladu na obě veličiny.

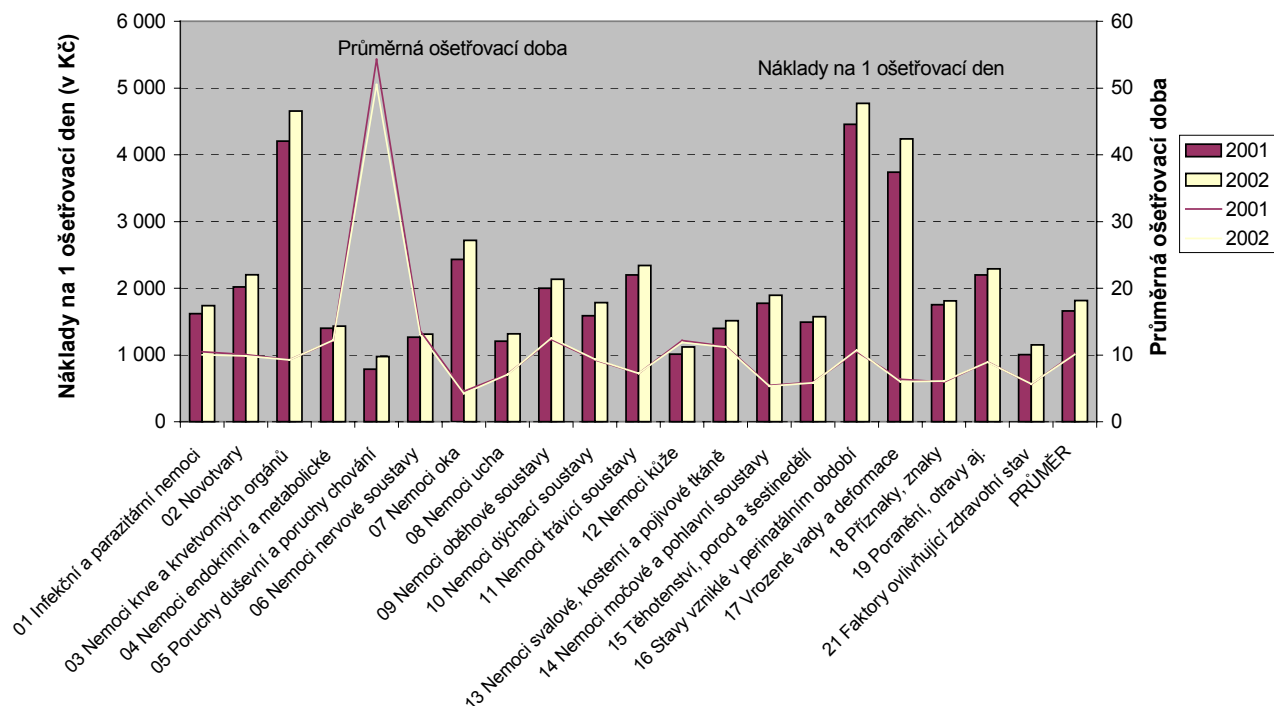
Pochopitelně největší pozornost by měla směřovat k diagnostickým skupinám, které generují nejvyšší absolutní náklady. Těmito skupinami jsou jak v celkovém pohledu tak i v případě lůžkové péče skupiny 09 Nemoci oběhové soustavy, 11 Nemoci trávicí soustavy a 02 Novotvary. U novotvarů dochází k nárůstu nákladovosti ošetrovacího dne přibližně o 9 %, u nemocí trávicí soustavy a nemocí oběhové soustavy shodně o 6-7 %. To není růst nijak dramatický, zvláště když uvážíme, že celkové náklady na lůžkovou péči vzrostly v tomto období o 10 %. Ani u průměrných délek pobytu nedochází v případě těchto skupin k výrazným změnám: u novotvarů pokles průměrné ošetrovací doby o 0,2 dne, u nemocí oběhové soustavy růst o 0,2 dne, u nemocí trávicí soustavy stagnace.

Celkový vývoj je pak protisměrný: růst nákladovosti ošetrovacího dne o 9,3 % je do jisté míry kompenzován poklesem průměrné délky hospitalizace o 0,2 dne. Nárůst nákladovosti hospitalizačního případu tak činí 7,3 %. Dosavadní údaje rekapitulují následující 2 grafy.

Náklady na 1 hospitalizační případ (v Kč)

Náklady na 1 ošetrovací den (v Kč) a průměrná ošetrovací doba ve dnech

3.1.2. Nákladovost lůžkové péče podle věkových skupin

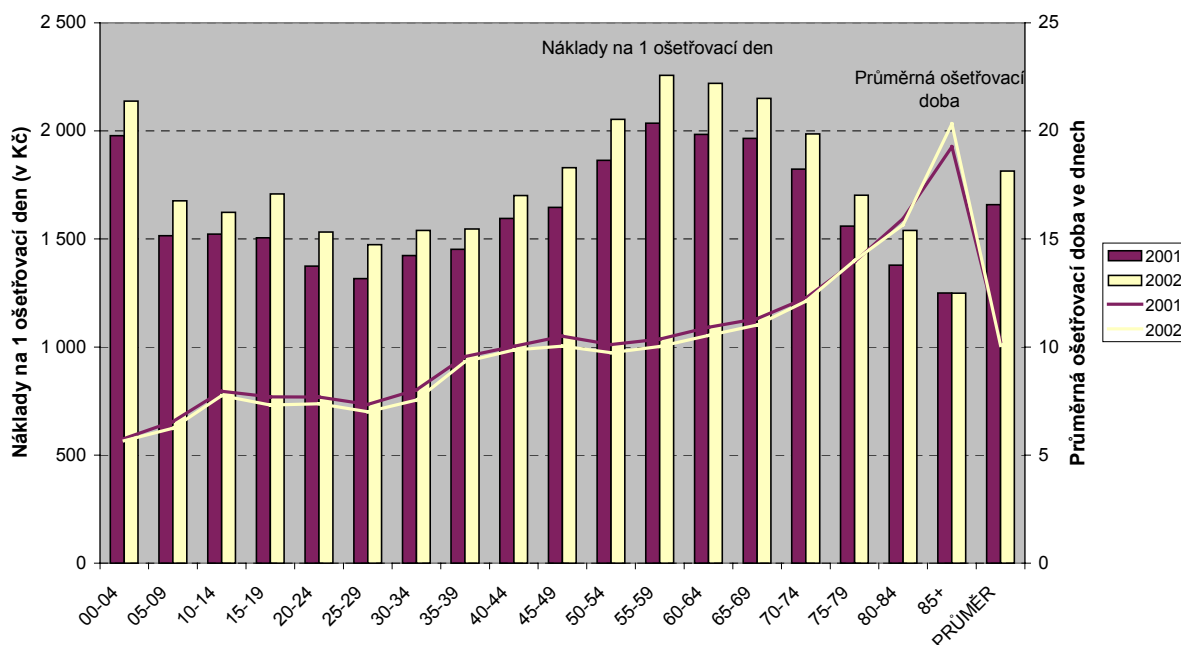
Stejně jako u diagnóz můžeme i pro věkové skupiny definovat 3 nové typy poměrových ukazatelů: náklady na 1 hospitalizační případ, náklady na 1 ošetrovací den a průměrnou délku ošetrovací doby (vztah mezi nimi je pochopitelně totožný jako v předešlém případě).

Nákladovost lůžkové péče podle věkových skupin

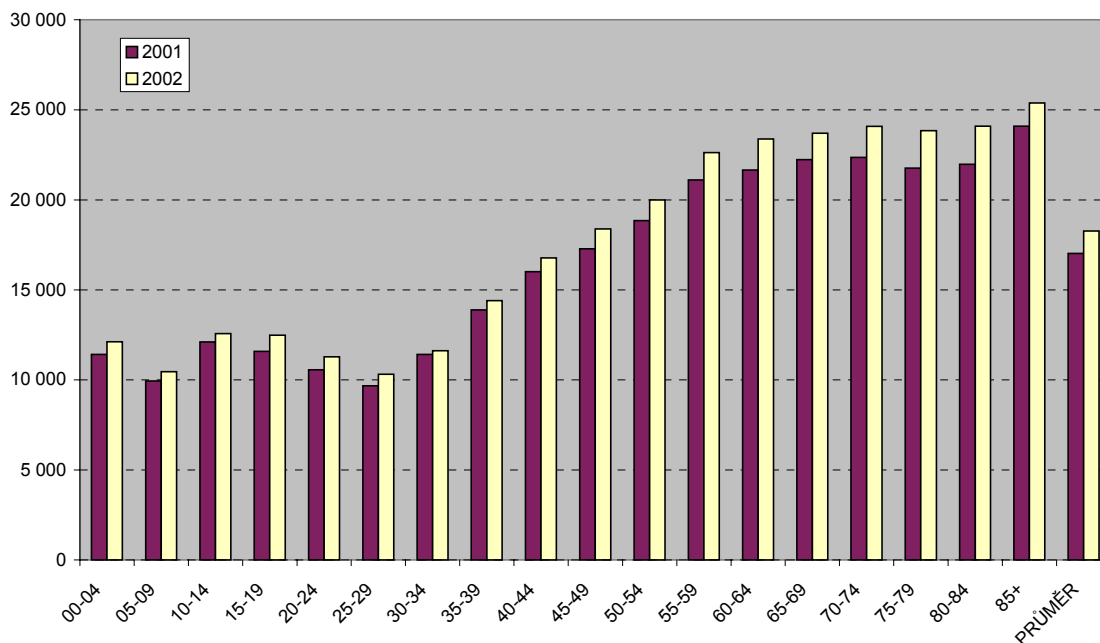
Věková skupina (interval v letech)	2001			2002		
	Nákl. na 1 hosp. v Kč	Nákl. na 1 OD v Kč	Prům. délka hospitalizace	Nákl. na 1 hosp. v Kč	Nákl. na 1 OD v Kč	Prům. délka hospitalizace
00-04	11 420	1 978	5,8	12 114	2 138	5,7
05-09	9 938	1 515	6,6	10 455	1 677	6,2
10-14	12 109	1 522	8,0	12 579	1 623	7,8
15-19	11 585	1 505	7,7	12 487	1 708	7,3
20-24	10 561	1 374	7,7	11 288	1 532	7,4
25-29	9 673	1 317	7,3	10 316	1 473	7,0
30-34	11 422	1 424	8,0	11 618	1 540	7,5
35-39	13 888	1 452	9,6	14 404	1 546	9,3
40-44	16 008	1 595	10,0	16 776	1 700	9,9
45-49	17 276	1 646	10,5	18 380	1 830	10,0
50-54	18 848	1 864	10,1	20 000	2 053	9,7
55-59	21 107	2 036	10,4	22 618	2 257	10,0
60-64	21 656	1 983	10,9	23 382	2 220	10,5
65-69	22 228	1 965	11,3	23 703	2 151	11,0
70-74	22 359	1 823	12,3	24 084	1 986	12,1
75-79	21 761	1 560	14,0	23 849	1 703	14,0
80-84	21 981	1 379	15,9	24 087	1 539	15,6
85+	24 089	1 250	19,3	25 384	1 249	20,3
PRŮMĚR	17 023	1 659	10,3	18 270	1 814	10,1

Výsledky z tabulky lze shrnout přibližně takto: náklady na 1 hospitalizační případ s věkem rostou (přibližně od 30-ti let), přičemž tento nárůst je značně degresivní a zastavuje se u věkové kategorie 70-74 (poté následuje mírný pokles). Tento vývoj velice dobře osvětlí pohled na graf, kde je srovnána nákladovost ošetrovacího dne s průměrnou délkou hospitalizace. Přibližně od věku 60-ti let totiž náklady na 1 ošetrovací den rychle klesají, což lze vysvětlit tím, že péče čerpaná v pozdějším věku již není tak intenzivní. Naproti tomu se však s rostoucím věkem stále více prodlužuje průměrná délka hospitalizace, což dohromady vytváří specifický degresivní nárůst průměrných nákladů na 1 hospitalizační případ.

Náklady na 1 ošetrovací den (v Kč) a průměrná ošetrovací doba ve dnech

Náklady na 1 hospitalizační případ (v Kč)

Pokud jde o časový vývoj, lze zaznamenat, že u všech věkových skupin dochází k poklesu nebo stagnaci (75-79) průměrné ošetrovací doby, pouze u nejvyšší věkové skupiny (85+) dochází k jejímu nárůstu, a to dokonce o 1 den. Naproti tomu nákladovost ošetrovacího dne roste u všech skupin relativně podobným tempem v rozmezí 7 – 13 %, pouze u nejvyšší věkové skupiny (85+) dochází ke stagnaci. Nákladovost hospitalizačního případu též roste u všech věkových skupin a to tempy v rozmezí 5 – 10 %. Výjimku tvoří věková skupina 30-34, kde je tempo růstu výrazně pomalejší (necelá 2 %).

Nyní máme také možnost porovnat vypovídací schopnost těchto poměrových ukazatelů s ukazatelem náklady na 1 pojištěnce a vysvětlit podstatu jejich rozdílu. Vztah mezi průměrnými náklady na 1 pojištěnce a průměrnými náklady na 1 hospitalizační případ bude přímo záviset na frekvenci, s jakou ta která věková kategorie čerpá zdravotní péči. Tento vztah lze vyjádřit následujícím vzorcem:

Náklady na 1 pojištěnce = náklady na 1 hospitalizační případ * frekvence čerpání péče

frekvence čerpání péče = počet hospitalizací / počet pojištěnců

Vztah mezi náklady na hospitalizační případ a náklady na 1 pojištěnce v lůžkové péči

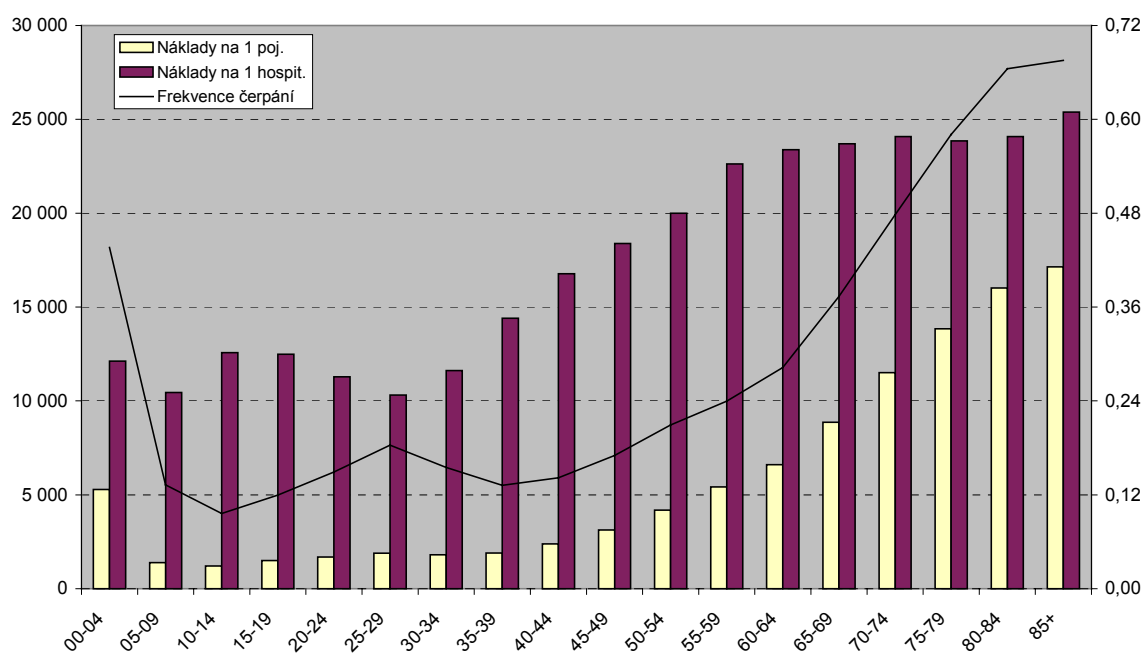
Věková skupina	2001			2002		
	Nákl. na 1 pojištěnce v Kč	Nákl. na 1 hospit. v Kč	Frekvence čerpání péče	Nákl. na 1 pojištěnce v Kč	Nákl. na 1 hospit. v Kč	Frekvence čerpání péče
00-04	4 977	11 420	0,44	5 283	12 114	0,44
05-09	1 308	9 938	0,13	1 387	10 455	0,13
10-14	1 146	12 109	0,09	1 209	12 579	0,10
15-19	1 369	11 585	0,12	1 496	12 487	0,12
20-24	1 587	10 561	0,15	1 683	11 288	0,15
25-29	1 742	9 673	0,18	1 892	10 316	0,18
30-34	1 695	11 422	0,15	1 802	11 618	0,16
35-39	1 774	13 888	0,13	1 905	14 404	0,13
40-44	2 232	16 008	0,14	2 379	16 776	0,14
45-49	2 899	17 276	0,17	3 128	18 380	0,17
50-54	3 842	18 848	0,20	4 189	20 000	0,21
55-59	4 861	21 107	0,23	5 423	22 618	0,24
60-64	6 007	21 656	0,28	6 606	23 382	0,28
65-69	8 159	22 228	0,37	8 857	23 703	0,37
70-74	10 448	22 359	0,47	11 505	24 084	0,48
75-79	12 193	21 761	0,56	13 849	23 849	0,58
80-84	13 691	21 981	0,62	16 010	24 087	0,66
85+	16 153	24 089	0,67	17 144	25 384	0,68
PRŮMĚR	3 754	17 023	0,22	4 143	18 270	0,23

Celkem podle očekávání je vysoká frekvence čerpání lůžkové péče u první věkové kategorie, poté se udržuje na relativně nízké úrovni a přibližně od věku 45 let začíná opět růst. U poslední věkové kategorie (85+) pak připadá v průměru 0,67 hospitalizace na 1 pojištěnce², což je až šestinásobně více než u mladých věkových kategorií. Odlišná frekvence v čerpání zdravotní péče pak vysvětluje, proč náklady na 1 pojištěnce rostou s věkem progresivněji než náklady na 1 hospitalizaci. Je to způsobeno tím, že vyšší ročníky čerpají lůžkovou péči mnohem častěji, proto je zde poměr nákladů na 1 pojištěnce a nákladů na 1 hospitalizační případ výrazně vyšší. Tento podíl přesně odpovídá frekvenci, což ostatně vyplývá ze vzorce.

Frekvence čerpání zdravotní péče je relativně stabilní – pouze u věkové kategorie 80-84 došlo k výrazné meziroční změně (růst z 0,62 na 0,66). Pro lepší názornost jsou výsledky z tabulky za rok 2002 uvedeny graficky.

² Toto číslo ovšem nelze interpretovat doslovně. Ve skutečnosti může být jeden souvislý případ hospitalizace formálně započítán dvakrát (i vícekrát), jestliže dojde např. k překladu mezi zdravotnickými zařízeními. Skutečná frekvence čerpání péče je tedy o něco nižší.

Vztah mezi náklady na 1 pojištěnce a náklady na 1 hospitalizační případ v roce 2002

3.2. Náklady na zdravotní péči podle hlavních skupin diagnóz MKN-10

V této části se budeme věnovat nákladům na zdravotní péči podle dalších rozměrů, nejprve podle hlavních skupin diagnóz vycházejících z Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů (MKN-10)³. Je nutné si uvědomit, že náklady na zdravotní péči podle dalších rozměrů jsme schopni určit pouze u zdravotní péče, která je financována zdravotními pojišťovnami, jinými slovy jedná se o náklady, kde jako zdroj financování vystupují zdravotní pojišťovny (FINANC 01.3). V následující tabulce jsou zachyceny základní skupiny diagnóz včetně seznamu diagnóz, které jsou v nich obsaženy.

Hlavní skupiny diagnóz

MKN-10	Diagnózy
01 Infekční a parazitární nemoci	A00-B99
02 Novotvary	C00-D48
03 Nemoci krve a krvetvorných orgánů	D50-D89
04 Nemoci endokrinní a metabolické	E00-E90
05 Poruchy duševní a poruchy chování	F00-F99
06 Nemoci nervové soustavy	G00-G99
07 Nemoci oka	H00-H59
08 Nemoci ucha	H60-H95
09 Nemoci oběhové soustavy	I00-I99
10 Nemoci dýchací soustavy	J00-J99
11 Nemoci trávicí soustavy	K00-K93
12 Nemoci kůže	L00-L99
13 Nemoci svalové, kosterní a pojivové tkáně	M00-M99
14 Nemoci močové a pohlavní soustavy	N00-N99
15 Těhotenství, porod a šestinedělí	O00-O99
16 Stavy vzniklé v perinatálním období	P00-P96
17 Vrozené vady a deformace	Q00-Q99
18 Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy	R00-R99
19 Poranění, otravy aj.	S00-T98
20 Vnější příčiny nemoci a úmrtnosti	V01-Y98
21 Faktory ovlivňující zdravotní stav	Z00-Z99
00 Neznámá diagnóza	-

Porovnání výše nákladů na zdravotní péči podle jednotlivých druhů péče (DRP1), hlavních skupin diagnóz (MKN-10) a za jednotlivé roky (2000-2002) je zřejmé z maticových tabulek. Náklady jsou uvedeny v tisících Kč.

³ angl. International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10)

Náklady na zdravotní péči podle diagnóz za rok 2000 (v tis. Kč)

MKN-10	DRP1									Celkem
	00 Nezn	01 Lůž	02 Láz	03 Amb	04 Dom	05 Kompl	06 Dopr & ZZS	07 Léč & PZT	08 Prev	
00 Neznámá diagnóza	106 481	3 759 138	1 909 930	7 336 496	277 651	564 328	34 967	26 861 270	760 908	41 611 169
01 Infekční a parazitární nemoci	449	653 330	5 194	222 064	1 592	624 840	12 355	1 188	82	1 521 092
02 Novotvary	8 166	3 755 618	23 519	1 664 847	18 249	1 509 019	197 079	44 959	61	7 221 518
03 Nemoci krve a krevtovorných orgánů	1 123	345 999	8 427	335 072	2 004	528 424	11 788	3 744	27	1 236 608
04 Nemoci endokrinní a metabolické	2 187	553 150	26 866	547 120	82 281	966 099	49 909	90 881	145	2 318 637
05 Poruchy duševní a poruchy chování	907	2 477 893	10 118	819 605	9 685	84 342	53 579	4 258	35	3 460 422
06 Nemoci nervové soustavy	2 023	623 584	70 353	539 244	22 199	364 507	68 537	130 036	33	1 820 515
07 Nemoci oka	915	641 180	166	891 362	1 098	50 145	30 380	101 850	32	1 717 129
08 Nemoci ucha	243	68 912	83	344 938	274	46 616	6 434	15 158	17	482 675
09 Nemoci oběhové soustavy	7 977	2 962 672	91 106	1 934 481	147 227	1 860 735	401 302	57 945	610	7 464 055
10 Nemoci dýchací soustavy	1 484	2 064 601	155 812	939 795	4 038	1 204 477	71 249	8 047	915	4 450 418
11 Nemoci trávicí soustavy	2 205	2 961 829	39 803	4 609 576	2 989	1 196 542	67 903	8 197	13 482	8 902 527
12 Nemoci kůže	651	284 840	14 810	476 250	19 600	234 893	14 185	7 365	112	1 052 708
13 Nemoci svalové, kosterní a pojivové tkáně	5 914	2 102 375	280 245	2 355 479	31 116	1 014 630	104 614	67 402	491	5 962 265
14 Nemoci močové a pohlavní soustavy	3 074	1 111 378	32 911	3 363 206	2 568	1 410 935	183 238	37 279	395	6 144 983
15 Těhotenství, porod a šestinedělí	180	1 198 085	327	99 334	101	120 380	15 696	970	8	1 435 083
16 Stavy vzniklé v perinatálním období	249	759 143	311	21 061	83	41 755	15 945	307	30	838 885
17 Vrozené vady a deformace	907	23 409	6 416	138 171	255	73 121	20 246	10 581	16	273 120
18 Příznaky, znaky...	1 935	835 200	705	499 649	2 098	862 987	149 785	23 364	112	2 375 835
19 Poranění, otravy aj.	4 854	2 710 678	24 135	1 278 024	14 575	782 026	252 324	59 180	98	5 125 894
20 Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti	105	38 028	126	22 744	228	44 030	8 984	1 069	43	115 358
21 Faktory ovlivňující zdravotní stav	3 304	821 396	16 265	3 294 053	5 675	1 226 982	53 392	20 019	86 607	5 527 692
Celkem	155 335	30 752 436	2 717 627	31 732 572	645 584	14 811 814	1 823 891	27 555 066	864 260	111 058 585

Náklady na zdravotní péči podle diagnóz za rok 2001 (v tis. Kč)

MKN-10	DRP1									Celkem
	00 Nezn	01 Lůž	02 Láz	03 Amb	04 Dom	05 Kompl	06 Dopr & ZZS	07 Lék & PZT	08 Prev	
00 Neznámá diagnóza	134 923	4 258 255	1 951 534	7 852 493	284 427	615 225	40 828	29 611 846	833 360	45 582 891
01 Infekční a parazitární nemoci	458	753 924	3 278	221 678	1 502	641 630	14 596	1 337	112	1 638 515
02 Novotvary	9 461	3 709 856	17 561	1 366 058	21 450	1 322 746	257 829	67 384	97	6 772 441
03 Nemoci krve a krevtovorných orgánů	1 532	426 925	653	366 141	2 272	544 221	14 559	4 917	35	1 361 254
04 Nemoci endokrinní a metabolické	1 764	689 568	19 642	572 323	89 113	947 708	62 276	210 138	184	2 592 717
05 Poruchy duševní a poruchy chování	990	2 618 875	7 240	957 763	10 629	97 447	76 955	6 083	55	3 776 038
06 Nemoci nervové soustavy	2 174	902 058	49 534	576 051	27 919	351 204	84 202	193 713	48	2 186 902
07 Nemoci oka	947	630 239	23	801 577	1 170	51 851	41 198	122 848	49	1 649 902
08 Nemoci ucha	302	130 407	181	347 125	264	43 559	8 011	19 221	24	549 096
09 Nemoci oběhové soustavy	9 019	8 153 314	67 658	1 924 298	167 578	1 804 399	493 619	73 798	783	12 694 468
10 Nemoci dýchací soustavy	1 794	2 141 738	109 525	972 560	4 216	1 156 529	84 420	11 312	1 191	4 483 282
11 Nemoci trávicí soustavy	2 229	3 037 503	25 631	4 857 015	3 637	1 062 760	84 072	10 407	16 164	9 099 417
12 Nemoci kůže	566	334 817	10 968	498 605	24 258	235 207	19 213	8 242	143	1 132 017
13 Nemoci svalové, kosterní a pojivové tkáně	5 479	2 288 221	213 707	2 547 737	33 379	1 007 148	130 583	86 606	617	6 313 476
14 Nemoci močové a pohlavní soustavy	3 934	1 488 869	24 550	3 065 441	3 185	1 381 318	211 525	56 926	778	6 236 526
15 Těhotenství, porod a šestinedělí	179	1 171 233	497	108 765	156	132 494	17 868	903	10	1 432 104
16 Stavy vzniklé v perinatálním období	355	788 153	341	22 874	178	43 021	7 813	406	40	863 181
17 Vrozené vady a deformace	1 098	354 002	5 277	127 998	483	68 706	21 847	26 336	14	605 761
18 Příznaky, znaky...	1 926	861 042	560	527 713	2 111	829 416	177 225	32 849	156	2 432 998
19 Poranění, otravy aj.	5 235	3 129 126	16 071	1 177 322	17 257	640 830	291 652	73 735	135	5 351 362
20 Vnější příčiny nemoci a úmrtnosti	68	39 648	165	19 171	312	43 368	8 887	890	54	112 563
21 Faktory ovlivňující zdravotní stav	3 839	925 255	14 998	3 588 550	6 584	1 182 348	67 826	30 979	114 044	5 934 425
Celkem	188 272	38 833 028	2 539 595	32 499 257	702 078	14 203 133	2 217 003	30 650 877	968 094	122 801 337

Náklady na zdravotní péči podle diagnóz za rok 2002 (v tis. Kč)

MKN-10	DRP1									Celkem
	00 Nezn	01 Lůž	02 Láz	03 Amb	04 Dom	05 Kompl	06 Dopr & ZZS	07 Lék & PZT	08 Prev	
00 Neznámá diagnóza	363 779	4 906 786	2 007 715	8 301 325	316 093	733 440	34 870	32 940 043	933 735	50 537 787
01 Infekční a parazitární nemoci	228	798 757	4 186	239 579	2 117	731 417	14 261	1 980	180	1 792 704
02 Novotvary	5 378	4 015 684	20 793	1 566 216	28 190	1 508 992	271 776	74 904	146	7 492 079
03 Nemoci krve a krvetvorných orgánů	521	480 523	554	432 788	3 085	640 677	15 402	5 939	63	1 579 551
04 Nemoci endokrinní a metabolické	951	713 621	21 980	627 158	105 861	1 069 647	65 245	252 490	304	2 857 257
05 Poruchy duševní a poruchy chování	765	3 011 638	11 519	1 040 334	14 339	90 045	74 175	7 961	103	4 250 879
06 Nemoci nervové soustavy	1 606	934 740	60 252	642 701	35 866	401 342	89 670	274 990	86	2 441 252
07 Nemoci oka	454	678 741		914 441	1 548	56 837	40 938	143 197	89	1 836 247
08 Nemoci ucha	138	145 426	212	368 369	268	49 530	7 738	22 835	49	594 566
09 Nemoci oběhové soustavy	4 088	8 967 245	84 992	2 345 076	207 214	2 142 306	528 826	89 950	1 224	14 370 919
10 Nemoci dýchací soustavy	841	2 334 488	128 510	1 006 563	5 029	1 218 518	84 325	13 276	1 614	4 793 165
11 Nemoci trávicí soustavy	1 065	3 253 396	29 623	5 313 691	4 788	1 152 187	87 667	12 017	20 303	9 874 737
12 Nemoci kůže	515	373 384	13 567	549 863	30 640	269 979	18 590	9 555	211	1 266 303
13 Nemoci svalové, kosterní a pojivové tkáně	3 560	2 587 046	241 317	2 816 328	40 921	1 179 237	134 616	116 043	945	7 120 013
14 Nemoci močové a pohlavní soustavy	2 628	1 570 815	26 321	3 301 148	3 907	1 526 672	214 464	67 407	995	6 714 356
15 Těhotenství, porod a šestinedělí	258	1 225 622	440	124 549	221	146 741	17 924	1 148	22	1 516 924
16 Stavy vzniklé v perinatálním období	227	834 396	477	26 373	236	46 830	7 909	385	63	916 895
17 Vrozené vady a deformace	557	386 802	4 766	138 437	925	73 785	21 457	23 443	42	650 215
18 Příznaky, znaky...	1 000	1 001 366	997	601 468	2 533	993 880	201 467	40 915	247	2 843 874
19 Poranění, otravy aj.	3 079	3 415 540	16 139	1 283 675	25 284	707 059	323 621	91 042	196	5 865 635
20 Vnější příčiny nemoci a úmrtnosti	40	32 194	74	19 684	410	46 921	10 246	709	117	110 395
21 Faktory ovlivňující zdravotní stav	1 859	1 111 386	18 039	4 056 120	9 342	1 344 391	77 123	39 637	149 678	6 807 575
Celkem	393 535	42 779 596	2 692 473	35 715 888	838 815	16 130 433	2 342 309	34 229 866	1 110 412	136 233 328

Z tabulek je jasně patrný nárůst celkových nákladů na zdravotní péči, v roce 2000 dosahovaly výše 111 mld. Kč, v roce 2001 téměř 123 mld. Kč a v roce 2002 již 136 mld. Kč. Přibližně 37% celkových nákladů za každý rok nejsme schopni rozlišit podle diagnózy a zahrnujeme je tedy do položky 00 Neznámá diagnóza. Tato skutečnost byla ovlivněna poskytnutou péčí- především léčivý, dále pak ambulantní a lůžkovou péčí. Mezi diagnózy s nejvyššími náklady patřily nemoci trávicí soustavy, nemoci oběhové soustavy, novotvary, nemoci močové a pohlavní soustavy a nemoci svalové, kosterní a pojivové tkáně. Z hlediska výše nákladů podle druhů péče byly nejvýznamnější lůžková péče, ambulantní péče, léčiva a podpůrné služby komplementu.

Výrazně se lišila i struktura druhů péče z hlediska jednotlivých skupin diagnóz i z hlediska časového vývoje v rámci jednotlivých skupin diagnóz. U položky **nemoci oběhové soustavy** se razantně změnil poměr mezi dvěma hlavními druhy péče, tj. mezi lůžkovou péčí a ambulantní péčí. Zatímco v roce 2000 tvořila lůžková péče 40% nákladů a ambulantní péče 26% nákladů nemocí oběhové soustavy, v roce 2001 se struktura nákladů změnila na 64% u lůžkové a 15% u ambulantní péče a v roce 2002 přes 62% u lůžkové a 16% u ambulantní péče. Náklady diagnózy nemoci trávicí soustavy byly tvořeny z 53% ambulantní péčí a z 33% lůžkovou péčí, u novotvarů z 53% lůžkovou péčí a z 21% ambulantní péčí. U dvou posledně jmenovaných skupin diagnóz zůstala struktura nákladů podle druhů péče poměrně stabilní.

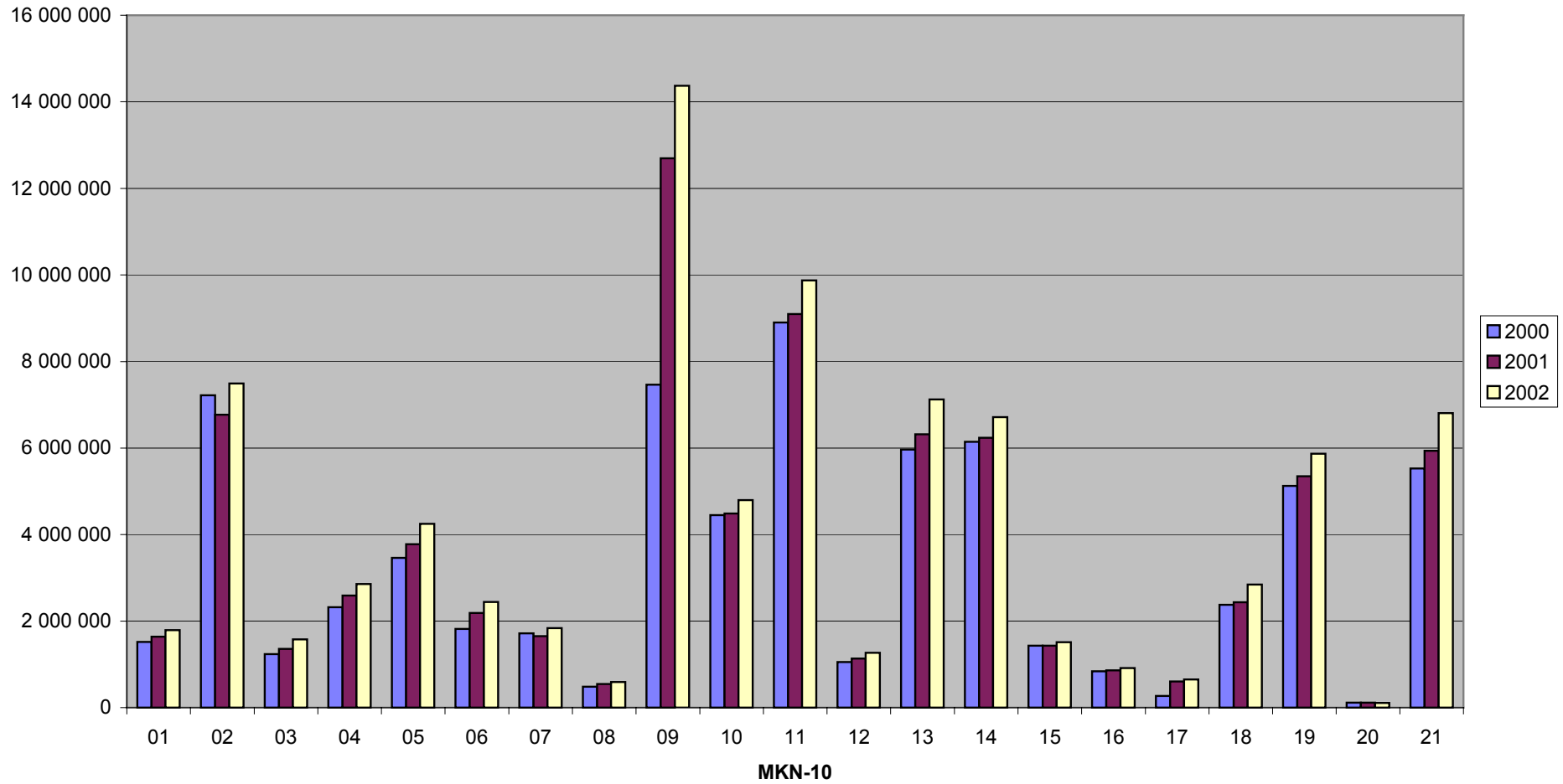
Lůžková péče převažovala (tvořila více jak 50% nákladů dané diagnózy) u diagnóz stavy vzniklé v perinatálním období, kde zahrnovala přibližně 91% nákladů, dále pak u položky těhotenství, porod a šestinedělí, u duševních poruch a poruch chování, u nemocí oběhové soustavy, u vrozených vad a deformací, u poranění, otrav aj. a u novotvarů. Ambulantní péče tvořila nadpoloviční část nákladů u diagnóz nemoci ucha, u položky faktory ovlivňující zdravotní stav a u nemocí trávicí soustavy. Podpůrné služby komplementu (DRPECE 05) byly významnou složkou nákladů u diagnózy vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti, u infekčních a parazitárních nemocí, u nemocí krve a krevtovorných orgánů a u endokrinních a metabolických nemocí. Lázeňská péče se vyskytovala především u diagnózy nemoci svalové, kosterní a pojivové tkáně, u nemocí dýchací soustavy, u nemocí nervové soustavy a u nemocí kůže. Doprava a záchranná služba (Dopr & ZZS) byla výrazně zastoupena u vnějších příčin nemocnosti a úmrtnosti, kde se podílela 9,3% na celkových nákladech. Prevence a veřejné zdravotnické služby byly obsaženy zejména u položky faktory ovlivňující zdravotní stav. Domácí péče byla poskytována hlavně u nemocí endokrinních a metabolických, u nemocí kůže, u nemocí nervové soustavy a u nemocí oběhové soustavy.

Zajímavé je rovněž srovnání vývoje struktury nákladů na zdravotní péči podle jednotlivých diagnóz mezi roky 2000-2002, které je zobrazeno na následujících grafech. Na prvním grafu jsou vyjádřeny absolutně a na druhém relativně. Do žádného z grafů jsme nezahrnuli náklady položky neznámá diagnóza. Tyto náklady by sice mohly být obsaženy v grafu s absolutními částkami nákladů v Kč, pro přehlednost jsme je zde neuvedli, neboť na grafu s relativními náklady, vyjádřenými procentuálními podíly nákladů jednotlivých diagnóz na celkových nákladech, by jejich zahrnutí výrazně ovlivnilo poměrnou strukturu nákladů a tedy i celkový vzhled grafu. Oba grafy tak pro srovnání zachycují pouze náklady, které jsou rozlišeny podle známých diagnóz.

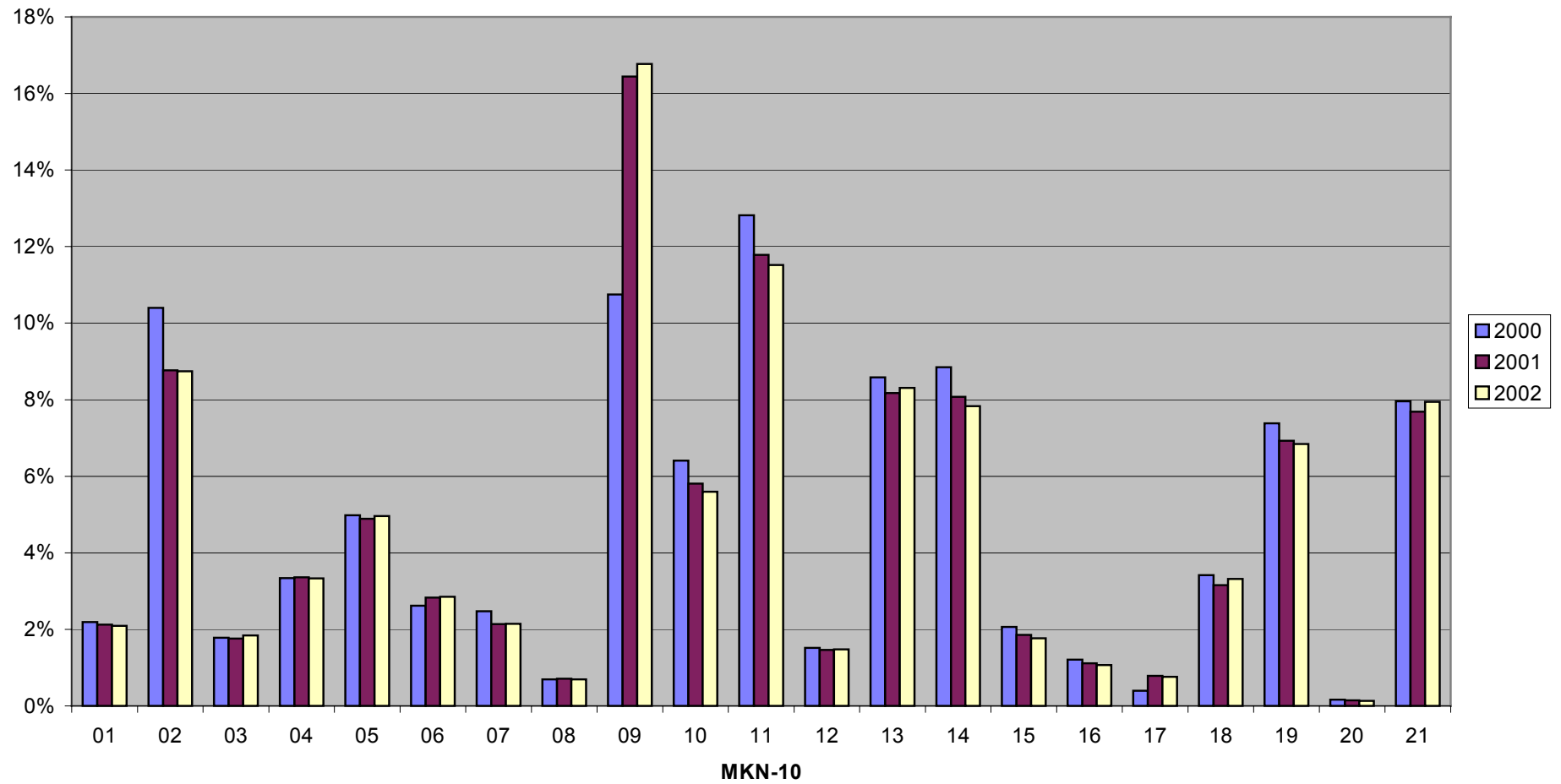
Převážná většina diagnóz vykazovala meziroční nárůst pokud jde o absolutní výši nákladů. Zcela evidentní byl výskyt tohoto jevu u položky **nemoci oběhové soustavy, u kterých se výše celkových ročních nákladů v roce 2002 téměř zdvojnásobila oproti roku 2000**. U ostatních diagnóz se projevovала tendence růstu absolutní výše nákladů dvojnásobkem. Pro jednu skupinu byl typický rovnoměrný růst nákladů mezi roky 2000-2001 a 2001-2002; jedná se především o následující skupiny diagnóz: infekční a parazitární nemoci, nemoci krve a krevtovorných orgánů, nemoci endokrinní a metabolické, nemoci nervové soustavy a nemoci kůže. U druhé skupiny položek došlo mezi roky 2000-2001 jen k mírnému nárůstu nákladů, mezi roky 2001-2002 se náklady u těchto položek rapidně zvýšily. Týká se to zejména skupin: nemoci svalové, kosterní a pojivové tkáně, nemoci močové a pohlavní soustavy, poranění, otravy aj. a faktory ovlivňující zdravotní stav. Jen u položek novotvary a nemoci oka došlo za období 2000-2001 k meziročnímu poklesu absolutní výše nákladů.

Odišná situace vývoje nákladů je zachycena na grafu s relativními hodnotami struktury nákladů podle diagnóz. Pouze u dvou skupin diagnóz nastalo relativní zvýšení nákladů. První skupinou byly nemoci oběhové soustavy, které se z původní dosažené hodnoty 10,75% na celkových nákladech podle diagnóz zvýšily na 16,44% v roce 2001 a na 16,77% v roce 2002. Druhá skupina zahrnovala nemoci nervové soustavy, u nichž došlo jen k mírnému nárůstu z 2,62% v roce 2000 na 2,85% v roce 2002. Výrazný procentuální nárůst u skupiny nemocí oběhové soustavy se projevil v poklesu ostatních skupin diagnóz, zvláště skupin s vyššími procentuálními hodnotami nákladů. O více než jeden procentní bod mezi roky 2000-2002 poklesly relativní náklady skupiny nemocí trávicí soustavy, stejně tak i náklady skupiny novotvary a skupiny nemocí močové a pohlavní soustavy. Skupiny s poměrně nízkými procentuálními hodnotami nákladů zůstaly přibližně na stejné úrovni.

Vývoj struktury nákladů podle diagnóz (v Kč)

Vývoj relativní struktury nákladů podle diagnóz (v %)

3.3. Náklady na zdravotní péči podle věku a pohlaví pojištěnce

Rozlišování nákladů na zdravotní péči podle hlavních skupin diagnóz rozšíříme o další dva rozměry, a to o věk a pohlaví pojištěnce. Zohledníme tak demografické faktory českého obyvatelstva. Z demografického stromu života vyplývají rozdílné počty pojištěnců v jednotlivých věkových skupinách, které přímo úměrně ovlivňují výši celkových vynaložených nákladů na tyto pojištěnce. Při kvantifikaci průměrné výše nákladů, tj. nákladů na jednoho pojištěnce, musíme brát v úvahu i věk pojištěnce, protože v různém věku se stejná nemoc projevuje různě, různou délkou léčení, různým průběhem, komplikacemi a tedy i náklady. Odlišnosti ve výši a struktuře nákladů lze pozorovat i při porovnání mezi muži a ženami. Ženy se obecně dožívají vyššího věku než muži, lze proto očekávat i rozdílnou strukturu nákladů podle věku, druhu péče a diagnóz.

Věkovou strukturu členíme na pětileté intervaly, které zahrnují pojištěnce s dovršeným věkem v průběhu daného roku ke konci každého měsíce. Do jednotlivých věkových skupin je řadíme podle počtu měsíců s daným věkem, tj. vážíme pojištěnce podle počtu měsíců. První věková skupina (označení 00-04) obsahuje právě narozené a děti nejvýše do čtyř roků včetně. Druhou skupinu (označení 05-09) tvoří děti ve věku od pěti do devíti let včetně. Postupujeme tímto způsobem dále až k poslední pětileté skupině (označení 80-84) pokrývající pojištěnce ve věku od 80 do 84 let. Starší pojištěnce řadíme do jediné skupiny (s označením 85+). Pojištěnce podle pohlaví rozlišujeme na muže (označujeme M) a ženy (označujeme Z).

Je nutné si opět uvědomit, že veškeré zde zveřejněné údaje obsahují data týkající se pouze zdravotní péče, která je financována zdravotními pojišťovnami (FINANC 01.3). U ostatních zdrojů financování nejsme schopni určit náklady zdravotní péče podle podrobnějších rozměrů, tj. podle věku, pohlaví a diagnózy.

V následujících tabulkách jsou zachyceny náklady na zdravotní péči podle jednotlivých druhů péče (klasifikace DRP1) a podle věku pojištěnce, rozdělených do pětiletých věkových skupin (Věková skupina). Náklady na zdravotní péči jsou uvedeny v tisících Kč.

Náklady na zdravotní péči podle věkových skupin za rok 2000 (v tis. Kč)

Věková skupina	DRP1									Celkem
	00 Nezn	01 Lůž	02 Láz	03 Amb	04 Dom	05 Kompl	06 Dopr & ZZS	07 Lék & PZT	08 Prev	
00-04	7 891	2 104 938	30 811	917 261	17 344	531 701	75 845	465 529	183 365	4 334 685
05-09	4 945	519 072	94 276	1 232 558	5 953	460 402	35 534	592 891	87 657	3 033 287
10-14	6 244	753 006	88 648	1 410 571	3 720	523 681	36 031	626 414	99 113	3 547 429
15-19	4 898	943 788	32 016	1 421 568	3 846	727 117	51 327	724 923	72 276	3 981 759
20-24	5 282	1 414 222	14 327	1 691 963	6 451	925 617	63 551	894 962	42 801	5 059 176
25-29	6 013	1 592 349	16 164	1 924 402	7 117	954 266	58 419	989 344	46 418	5 594 492
30-34	5 136	1 136 450	16 982	1 627 293	5 218	734 099	51 158	894 942	39 823	4 511 101
35-39	6 263	1 031 703	26 164	1 689 255	6 701	767 658	53 917	1 030 399	40 703	4 652 764
40-44	8 779	1 367 797	46 594	1 861 549	8 686	863 202	74 246	1 309 149	41 861	5 581 863
45-49	11 343	1 974 259	82 042	2 586 881	14 255	1 203 196	110 680	2 108 862	48 378	8 139 897
50-54	13 288	2 541 268	121 511	3 153 067	21 690	1 475 636	147 399	2 945 124	48 265	10 467 248
55-59	12 178	2 442 266	114 411	2 759 237	23 796	1 276 860	145 297	2 889 924	35 770	9 699 739
60-64	10 381	2 051 638	81 945	2 188 853	30 797	987 843	138 546	2 501 438	25 752	8 017 193
65-69	12 094	2 444 867	74 056	2 368 968	54 975	1 128 304	190 713	2 829 482	23 901	9 127 361
70-74	11 189	2 975 213	55 369	2 344 138	97 603	1 106 784	237 871	2 808 478	20 334	9 656 979
75-79	9 054	3 027 218	29 386	1 923 877	142 045	895 487	221 089	2 293 092	14 401	8 555 648
80-84	2 535	1 471 046	5 239	758 356	87 690	319 145	91 868	872 960	4 779	3 613 619
85+	2 082	1 621 462	1 625	565 927	120 605	260 260	87 949	815 667	8 767	3 484 344
Celkem	139 595	31 412 564	931 567	32 425 723	658 493	15 141 258	1 871 442	27 593 579	884 363	111 058 585

Náklady na zdravotní péči podle věkových skupin za rok 2001 (v tis. Kč)

Věková skupina	DRP1									Celkem
	00 Nezn	01 Lůž	02 Láz	03 Amb	04 Dom	05 Kompl	06 Dopr & ZZS	07 Lék & PZT	08 Prev	
00-04	8 087	2 242 959	29 441	1 070 916	17 514	485 741	76 906	491 592	196 699	4 619 856
05-09	4 885	741 767	78 810	1 232 365	5 690	426 776	39 315	637 999	85 010	3 252 616
10-14	6 292	761 302	77 861	1 498 715	3 585	496 375	43 325	713 447	113 987	3 714 890
15-19	5 251	955 185	22 952	1 457 675	3 947	675 432	57 491	803 697	75 890	4 057 520
20-24	6 928	1 350 635	12 077	1 662 159	6 236	815 651	69 093	935 394	45 813	4 903 986
25-29	7 763	1 563 250	11 641	2 051 462	7 668	937 636	67 240	1 159 240	54 715	5 860 615
30-34	8 406	1 213 138	11 894	1 720 728	5 702	733 135	58 642	1 031 277	46 742	4 829 663
35-39	10 123	1 270 707	19 827	1 786 744	7 235	746 760	65 728	1 160 313	47 765	5 115 202
40-44	10 859	1 540 474	30 705	1 861 779	9 070	794 587	85 504	1 372 235	46 616	5 751 828
45-49	13 622	2 350 291	58 619	2 620 516	14 158	1 132 446	131 100	2 248 557	56 025	8 625 333
50-54	17 341	3 203 542	82 080	3 222 748	22 639	1 404 734	177 625	3 229 736	57 728	11 418 174
55-59	14 994	3 278 431	82 673	2 940 842	27 491	1 286 294	183 343	3 369 514	44 722	11 228 303
60-64	10 247	2 967 365	65 834	2 271 918	32 478	1 008 840	176 299	2 877 395	31 059	9 441 435
65-69	11 533	3 628 243	56 777	2 275 649	56 393	1 047 051	229 337	3 052 541	26 667	10 384 192
70-74	10 360	4 391 134	48 126	2 314 663	104 351	1 076 153	290 427	3 140 261	23 623	11 399 097
75-79	8 353	4 127 003	24 614	1 836 770	154 188	851 554	280 102	2 559 651	17 024	9 859 259
80-84	3 163	2 045 932	5 254	813 453	106 976	334 721	133 993	1 123 889	6 854	4 574 235
85+	1 819	1 977 853	1 509	476 630	128 375	218 363	104 781	844 523	11 280	3 765 132
Celkem	160 026	39 609 213	720 694	33 115 730	713 695	14 472 248	2 270 252	30 751 261	988 218	122 801 337

Náklady na zdravotní péči podle věkových skupin za rok 2002 (v tis. Kč)

Věková skupina	DRP1									Celkem
	00 Nezn	01 Lůž	02 Láz	03 Amb	04 Dom	05 Kompl	06 Dopr & ZZS	07 Lék & PZT	08 Prev	
00-04	6 760	2 424 906	23 635	1 259 936	20 139	533 151	76 322	494 312	240 094	5 079 255
05-09	3 806	739 313	50 031	1 248 513	4 375	431 930	37 055	605 249	91 475	3 211 748
10-14	3 174	796 965	48 354	1 591 443	3 248	527 112	42 945	756 460	132 295	3 901 995
15-19	4 782	1 030 939	26 026	1 539 492	4 070	731 876	62 970	797 805	86 320	4 284 281
20-24	12 179	1 368 038	10 006	1 717 253	6 463	858 168	71 876	989 773	48 659	5 082 415
25-29	14 687	1 747 862	12 940	2 298 352	10 084	1 095 105	75 942	1 337 042	62 790	6 654 804
30-34	17 647	1 321 951	12 285	1 900 579	7 345	856 787	64 116	1 167 621	53 157	5 401 488
35-39	11 929	1 378 199	18 159	1 962 222	8 284	851 723	71 854	1 314 729	53 668	5 670 767
40-44	20 946	1 586 096	29 726	1 953 797	10 527	862 387	86 264	1 466 965	50 860	6 067 569
45-49	30 068	2 478 374	56 357	2 784 138	16 275	1 240 144	133 137	2 416 225	61 707	9 216 425
50-54	33 970	3 456 525	86 829	3 508 067	25 734	1 576 923	184 391	3 503 765	65 947	12 442 151
55-59	50 474	3 900 756	94 501	3 429 968	37 186	1 582 208	203 502	4 027 891	55 954	13 382 439
60-64	37 081	3 399 224	75 122	2 619 409	38 858	1 207 313	188 856	3 373 812	38 260	10 977 934
65-69	38 609	3 816 369	63 522	2 466 560	62 611	1 169 120	232 991	3 320 508	30 881	11 201 170
70-74	32 236	4 813 486	55 837	2 594 705	119 987	1 240 106	302 420	3 509 320	28 236	12 696 332
75-79	24 922	4 627 576	29 724	2 056 091	182 322	985 419	292 511	2 854 538	19 957	11 073 060
80-84	12 162	2 764 330	7 528	1 019 316	149 969	471 931	168 280	1 475 006	9 240	6 077 761
85+	5 948	2 009 311	1 321	463 344	146 512	223 263	104 675	852 606	4 753	3 811 733
Celkem	361 381	43 660 219	701 903	36 413 185	853 991	16 444 664	2 400 106	34 263 626	1 134 253	136 233 328

Z předchozích tabulek je patrná tendence růstu absolutní výše nákladů ve všech věkových skupinách. Jediné dvě výjimky tvořily věková skupina 05-09 a věková skupina 20-24. U těchto skupin došlo k nepatrnému meziročnímu poklesu absolutní výše nákladů. Celkové náklady poklesly ve věkové skupině 05-09 v roce 2002 oproti roku 2001. Tato skutečnost byla ovlivněna poklesem nákladů lůžkové péče, lázeňské péče, domácí péče, dopravy a záchranné služby, poskytnutých léčiv a prostředků zdravotnické techniky a růstem ambulantní péče, podpůrných služeb komplementu a prevence. Tento růst ovšem nevykompenzoval pokles předchozích druhů péče. Náklady věkové skupiny 20-24 poklesly u lůžkové péče, lázeňské péče, ambulantní péče, domácí péče, podpůrných služeb komplementu, naopak se zvýšily náklady dopravy a záchranné služby, léčiv a prostředků zdravotnické techniky a prevence. Poklesy absolutní výše nákladů za obě věkové skupiny byly do značné míry ovlivněny i snížením počtu pojištěnců v těchto skupinách, k tomuto jevu se dostaneme dále u průměrných nákladů na jednoho pojištěnce.

Mezi nejnákladnější věkové skupiny patřila věková skupina 55-59, která dosáhla v roce 2002 nejvyšší hodnoty celkových nákladů (přes 13 mld. Kč.) i absolutních nákladů za lázeňskou péči, podpůrných služeb komplementu a léčiv a prostředků zdravotnické techniky. Druhou skupinou v pořadí byla věková skupina 70-74, která se podílela nejvyšší mírou na nákladech lůžkové péče a na nákladech dopravy a záchranné služby. Na třetím místě skončila věková skupina 50-54, ta měla nejvyšší absolutní náklady u ambulantní péče. Věková skupina 05-09 vykazala nejnižší hodnotu celkových nákladů (přesahující 3 mld. Kč) i nejnižších nákladů lůžkové péče a dopravy a záchranné služby. Na druhé pozici s nejnižšími náklady se umístila nejstarší věková skupina 85+, ta dosahovala nejnižších nákladů u lázeňské péče, ambulantní péče, podpůrných služeb komplementu a prevence. Třetí v pořadí skončila věková skupina 10-14, která měla nejnižší náklady domácí péče ze všech věkových skupin. Za povšimnutí jistě stojí nejmladší věková skupina 00-04 s nejnižšími náklady na léčiva a prostředky zdravotnické techniky a s nejvyššími náklady prevence.

Vývoj struktury pořadí jednotlivých věkových skupin z časového hlediska byl následující.

Pořadí věkových skupin z hlediska výše nákladů

Věková skupina	2000	2001	2002
00-04	13	13	14
05-09	18	18	18
10-14	16	17	16
15-19	14	15	15
20-24	10	11	13
25-29	8	8	8
30-34	12	12	12
35-39	11	10	11
40-44	9	9	10
45-49	6	7	7
50-54	1	1	3
55-59	2	3	1
60-64	7	6	6
65-69	4	4	4
70-74	3	2	2
75-79	5	5	5
80-84	15	14	9
85+	17	16	17

Následující tabulka informuje o nákladech z hlediska jednotlivých věkových skupin a z hlediska pohlaví. Náklady jsou uvedeny v tisících Kč.

Vývoj struktury nákladů z hlediska věku a pohlaví (v tis. Kč)

Věková skupina	2000 (tis. Kč)			2001 (tis. Kč)			2002 (tis. Kč)			Index 2002/2000		
	M	Z	Celkem	M	Z	Celkem	M	Z	Celkem	M	Z	Celkem
00-04	2 359 644	1 975 041	4 334 685	2 534 850	2 085 005	4 619 856	2 796 846	2 282 409	5 079 255	119	116	117
05-09	1 603 348	1 429 939	3 033 287	1 764 281	1 488 335	3 252 616	1 738 858	1 472 890	3 211 748	108	103	106
10-14	1 844 703	1 702 726	3 547 429	1 929 861	1 785 029	3 714 890	2 056 611	1 845 384	3 901 995	111	108	110
15-19	1 856 558	2 125 202	3 981 759	1 900 505	2 157 014	4 057 520	2 023 010	2 261 271	4 284 281	109	106	108
20-24	2 098 731	2 960 446	5 059 176	2 036 681	2 867 304	4 903 986	2 142 994	2 939 421	5 082 415	102	99	100
25-29	2 196 807	3 397 685	5 594 492	2 225 075	3 635 540	5 860 615	2 550 711	4 104 093	6 654 804	116	121	119
30-34	1 858 329	2 652 772	4 511 101	1 997 513	2 832 150	4 829 663	2 173 293	3 228 195	5 401 488	117	122	120
35-39	1 996 677	2 656 087	4 652 764	2 249 039	2 866 163	5 115 202	2 488 852	3 181 916	5 670 767	125	120	122
40-44	2 485 847	3 096 016	5 581 863	2 627 854	3 123 974	5 751 828	2 746 468	3 321 100	6 067 569	110	107	109
45-49	3 671 424	4 468 473	8 139 897	3 987 224	4 638 109	8 625 333	4 255 797	4 960 628	9 216 425	116	111	113
50-54	4 837 943	5 629 305	10 467 248	5 507 063	5 911 111	11 418 174	6 028 500	6 413 652	12 442 151	125	114	119
55-59	4 796 217	4 903 522	9 699 739	5 751 639	5 476 664	11 228 303	6 881 598	6 500 841	13 382 439	143	133	138
60-64	3 790 929	4 226 264	8 017 193	4 727 416	4 714 018	9 441 435	5 542 628	5 435 305	10 977 934	146	129	137
65-69	4 064 525	5 062 836	9 127 361	5 002 389	5 381 803	10 384 192	5 439 123	5 762 047	11 201 170	134	114	123
70-74	4 089 490	5 567 489	9 656 979	5 093 650	6 305 448	11 399 097	5 755 408	6 940 924	12 696 332	141	125	131
75-79	3 191 776	5 363 872	8 555 648	3 899 249	5 960 010	9 859 259	4 432 491	6 640 569	11 073 060	139	124	129
80-84	1 186 481	2 427 137	3 613 619	1 559 193	3 015 042	4 574 235	2 112 641	3 965 120	6 077 761	178	163	168
85+	891 146	2 593 198	3 484 344	1 049 676	2 715 456	3 765 132	1 010 668	2 801 064	3 811 733	113	108	109
Celkem	48 820 574	62 238 011	111 058 585	55 843 161	66 958 176	122 801 337	62 176 499	74 056 829	136 233 328	127	119	123

Z předchozí tabulky vyplývá rozdílná struktura nákladů jak z hlediska pohlaví tak i z hlediska věkových skupin. V roce 2000 se vyskytovaly vyšší absolutní náklady u mužů ve věkových skupinách 00-04, 05-09 a 10-14. V ostatních věkových skupinách, tj. ve skupině 15-19 a starších, vykazovaly vyšší celkové náklady ženy. V roce 2001 a v roce 2002 zůstala zachována tato struktura se dvěma změnami. Ve věkových skupinách 55-59 a 60-64 byly celkové náklady u mužů vyšší než u žen.

Projevovala se tendence zvyšování celkové výše nákladů ve většině věkových skupin. Výjimku tvořily pouze skupiny 05-09, 20-24 a 85+. U věkové skupiny 20-24 mezi roky 2000 a 2001 poklesly náklady u žen i u mužů. Pokles nákladů byl současně doprovázen poklesem počtu pojištěnců. Ve věkové skupině 05-09 mezi roky 2001 a 2002 došlo k snížení nákladů opět u žen i mužů a toto snížení probíhalo současně se snižováním počtu pojištěnců v daných věkových skupinách. Odlišným způsobem se vyvíjela situace ve věkové skupině 85+. V této skupině došlo mezi roky 2001 a 2002 ke snížení nákladů pouze u mužů a to přesto, že počet mužů se za dané období zvýšil. U žen ve stejné věkové skupině náklady vzrostly více, než poklesly u mužů. Celkové náklady za obě pohlaví se tedy rovněž zvýšily.

V následující tabulce jsou zachyceny počty pojištěnců z hlediska jednotlivých věkových skupin a pohlaví za období 2000-2002. Údaje nám poskytly zdravotní pojišťovny.

Vývoj struktury počtu pojištěnců

Věková skupina	2000			2001			2002		
	M	Z	Celkem	M	Z	Celkem	M	Z	Celkem
00-04	228 243	216 104	444 347	227 684	215 209	442 893	232 029	219 206	451 235
05-09	303 477	287 743	591 220	285 765	270 888	556 653	268 467	254 807	523 274
10-14	335 257	319 728	654 985	333 990	318 401	652 391	331 455	315 531	646 986
15-19	356 455	339 740	696 195	350 557	334 583	685 140	346 365	330 423	676 788
20-24	446 049	425 359	871 408	429 840	406 174	836 014	411 217	387 068	798 285
25-29	432 631	410 773	843 404	453 249	428 988	882 237	466 598	441 563	908 161
30-34	355 288	336 652	691 940	361 554	341 530	703 084	370 431	349 947	720 378
35-39	352 148	335 269	687 417	361 111	342 235	703 346	364 864	345 162	710 026
40-44	356 947	346 414	703 361	345 009	332 341	677 350	333 348	320 857	654 205
45-49	402 615	401 002	803 617	399 973	395 734	795 707	390 776	386 375	777 151
50-54	397 421	407 232	804 653	405 757	412 688	818 445	401 300	408 313	809 613
55-59	302 744	325 397	628 141	319 754	342 159	661 913	341 178	364 239	705 417
60-64	215 105	249 385	464 490	225 625	258 827	484 452	235 270	269 018	504 288
65-69	197 345	251 644	448 989	192 296	243 288	435 584	186 584	235 205	421 789
70-74	165 326	244 962	410 288	167 107	244 258	411 365	167 351	241 841	409 192
75-79	117 513	211 340	328 853	118 861	212 227	331 088	117 781	208 866	326 647
80-84	40 899	85 034	125 933	47 469	98 597	146 066	54 455	114 191	168 646
85+	36 057	92 651	128 708	32 992	86 654	119 646	34 091	80 237	114 328
Celkem	5 041 520	5 286 429	10 327 949	5 058 593	5 284 781	10 343 374	5 053 560	5 272 849	10 326 409

Z tabulky je patrný růst celkového počtu pojištěnců za období 2000-2001 a následný pokles celkového počtu pojištěnců za období 2001-2002. Výrazně se měnily počty pojištěnců v jednotlivých věkových skupinách. Varovný je zejména pokles pojištěnců v nižších věkových skupinách, tj. ve skupině 05-09, 10-14, 15-19 a 20-24, ve kterých se za období 2000-2002 počet pojištěnců snížil celkem o 168473. Počet mužů převyšuje počet žen ve věkových skupinách 00-04 až do věkové skupiny 45-49, ve věkové skupině 50-54 a ve starších věkových skupinách se poměr obrátil a je v nich více žen jak mužů.

Následující tabulka podává přehled o nákladech na jednoho pojištěnce z hlediska věku a pohlaví pojištěnce. Náklady jsou uvedeny v Kč.

Vývoj struktury nákladů na jednoho pojištěnce (v Kč)

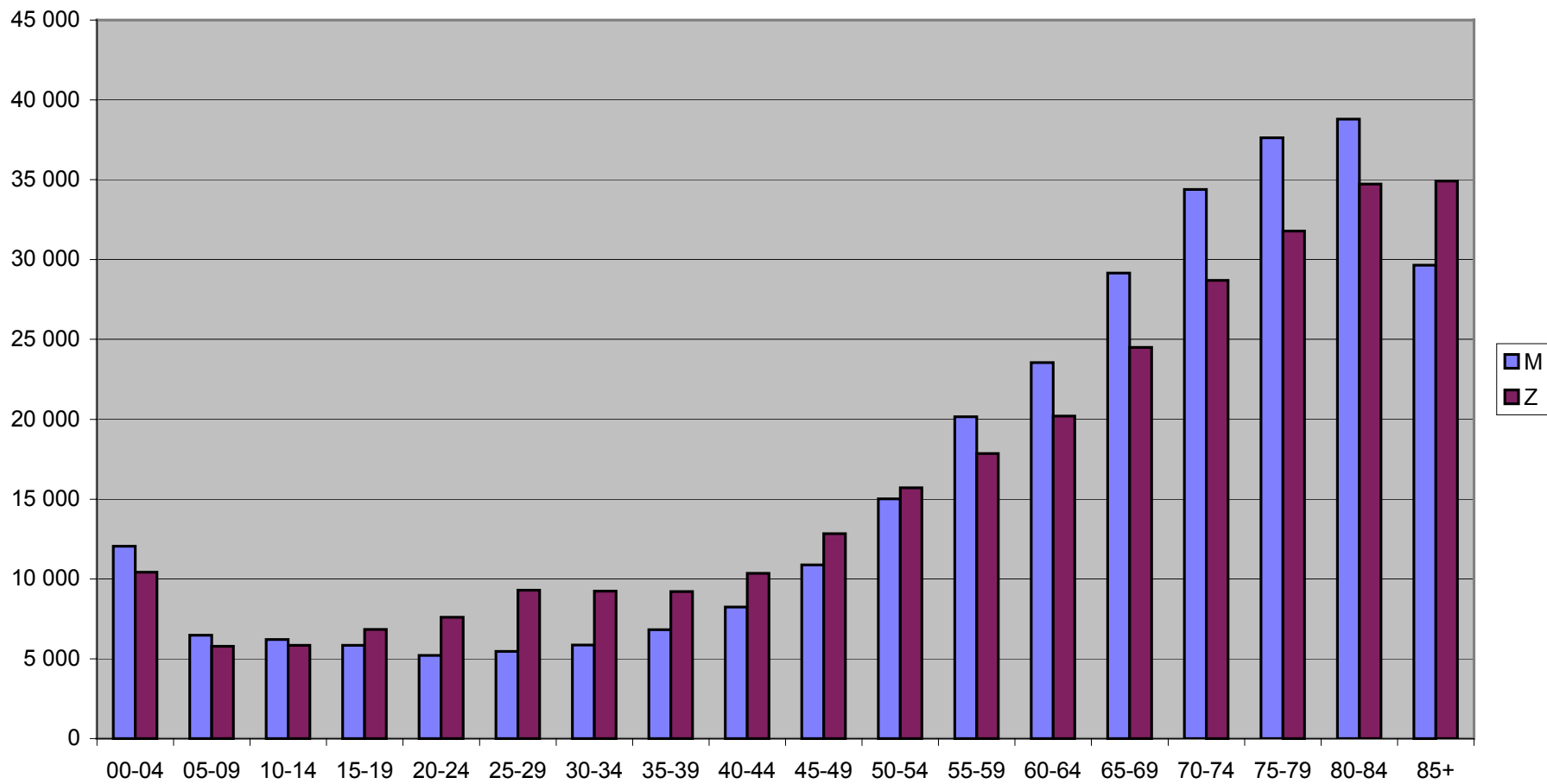
Věková skupina	2000		2001		2002		Index 2002/2000	
	M	Z	M	Z	M	Z	M	Z
00-04	10 338	9 139	11 133	9 688	12 054	10 412	117	114
05-09	5 283	4 970	6 174	5 494	6 477	5 780	123	116
10-14	5 502	5 326	5 778	5 606	6 205	5 849	113	110
15-19	5 208	6 255	5 421	6 447	5 841	6 844	112	109
20-24	4 705	6 960	4 738	7 059	5 211	7 594	111	109
25-29	5 078	8 271	4 909	8 475	5 467	9 294	108	112
30-34	5 230	7 880	5 525	8 293	5 867	9 225	112	117
35-39	5 670	7 922	6 228	8 375	6 821	9 219	120	116
40-44	6 964	8 937	7 617	9 400	8 239	10 351	118	116
45-49	9 119	11 143	9 969	11 720	10 891	12 839	119	115
50-54	12 173	13 823	13 572	14 323	15 022	15 708	123	114
55-59	15 842	15 069	17 988	16 006	20 170	17 848	127	118
60-64	17 624	16 947	20 953	18 213	23 559	20 204	134	119
65-69	20 596	20 119	26 014	22 121	29 151	24 498	142	122
70-74	24 736	22 728	30 481	25 815	34 391	28 700	139	126
75-79	27 161	25 380	32 805	28 083	37 634	31 793	139	125
80-84	29 011	28 543	32 847	30 580	38 796	34 724	134	122
85+	24 716	27 989	31 816	31 337	29 646	34 910	120	125
Průměr	9 684	11 773	11 039	12 670	12 304	14 045	127	119

Z tabulky jsou patrné rozdíly v průměrných nákladech z hlediska věku i pohlaví. **Vyšší náklady na jednoho pojištěnce se nacházely u starších věkových skupin.** Došlo pouze ke dvěma poklesům průměrných nákladů. První se vyskytl mezi roky 2000 a 2001 u mužů věkové skupiny 25-29. Druhý se objevil u mužů věkové skupiny 85+ mezi roky 2001 a 2002. Nejvíce vzrostly průměrné náklady u starších věkových skupin.

Jako průměr označujeme vážený aritmetický průměr, kde vahami jsou počty pojištěnců v jednotlivých věkových skupinách. Jinými slovy, jedná se o průměr, kde v čitateli jsou celkové náklady a ve jmenovateli celkový počet mužů (popř. žen). **Průměrné náklady na jednu ženu byly vyšší než průměrné náklady na jednoho muže** za každý sledovaný rok. Mezi hlavní faktory patřily vyšší věk dožití u žen než u mužů a reprodukční role ženy.

Přehledné srovnání nákladů na jednoho pojištěnce za rok 2002 je uvedeno na následujícím grafu. Z hlediska věkových skupin je v něm zachycena linie poklesu průměrných nákladů u nejnižších věkových skupin a následného růstu u starších věkových skupin.

Náklady na jednoho pojištěnce za rok 2002 (v Kč)

Náklady na jednoho pojištěnce z hlediska věkových skupin nyní rozšíříme o další rozměr, kterým budou druhy péče. Budeme se věnovat pouze třem nejvýznamnějším skupinám druhů péče, tzn. skupinám s nejvyšším podílem nákladů na celkových nákladech za daný rok. V následující tabulce jsou zachyceny údaje za rok 2002 z hlediska druhů péče, podle lůžkové péče, ambulantní péče a léčiva a prostředky zdravotnické techniky, a z hlediska věkových skupin a pohlaví. Náklady jsou zachyceny v Kč.

Průměrné náklady na zdravotní péči z hlediska věku a pohlaví za rok 2002 (v Kč)

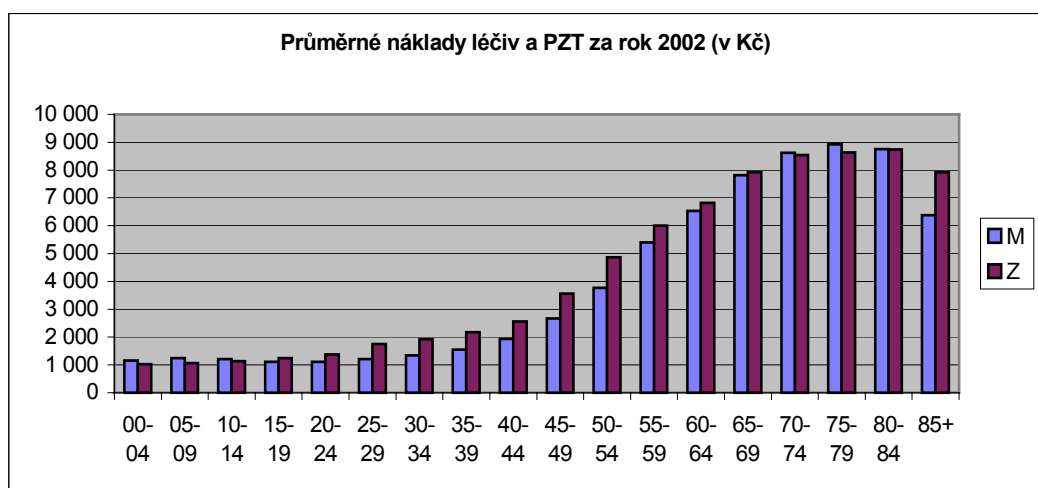
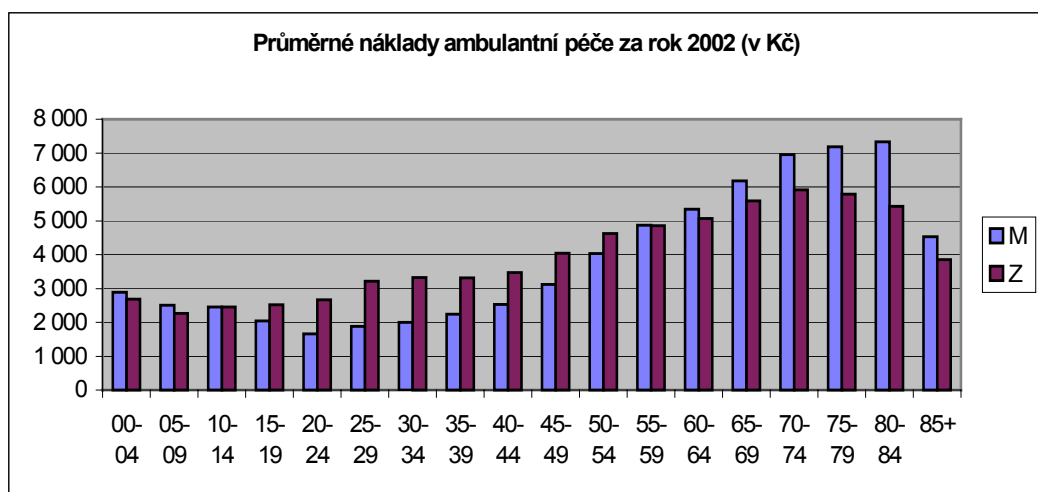
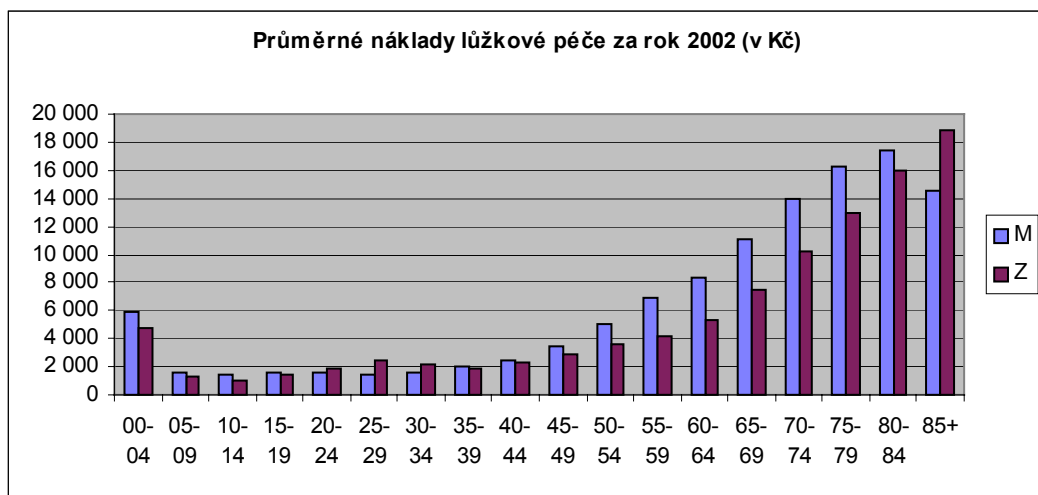
Věková skupina	01 Lůž		03 Amb		07 Lék & PZT	
	M	Z	M	Z	M	Z
00-04	5 899	4 818	2 887	2 692	1 160	1 027
05-09	1 527	1 292	2 505	2 260	1 246	1 062
10-14	1 401	1 054	2 460	2 459	1 206	1 131
15-19	1 557	1 488	2 039	2 521	1 113	1 248
20-24	1 536	1 902	1 662	2 671	1 112	1 376
25-29	1 468	2 407	1 880	3 218	1 203	1 757
30-34	1 556	2 131	1 996	3 318	1 341	1 917
35-39	1 954	1 928	2 245	3 312	1 544	2 177
40-44	2 489	2 358	2 525	3 466	1 935	2 562
45-49	3 442	2 933	3 127	4 044	2 665	3 558
50-54	4 977	3 574	4 034	4 627	3 773	4 872
55-59	6 964	4 187	4 869	4 857	5 401	5 999
60-64	8 355	5 329	5 341	5 066	6 533	6 828
65-69	11 007	7 494	6 179	5 585	7 809	7 923
70-74	13 982	10 228	6 956	5 915	8 622	8 545
75-79	16 308	12 959	7 187	5 791	8 922	8 636
80-84	17 352	15 933	7 336	5 428	8 752	8 743
85+	14 565	18 854	4 526	3 851	6 371	7 919
Průměr	4 286	4 173	3 226	3 814	2 907	3 712

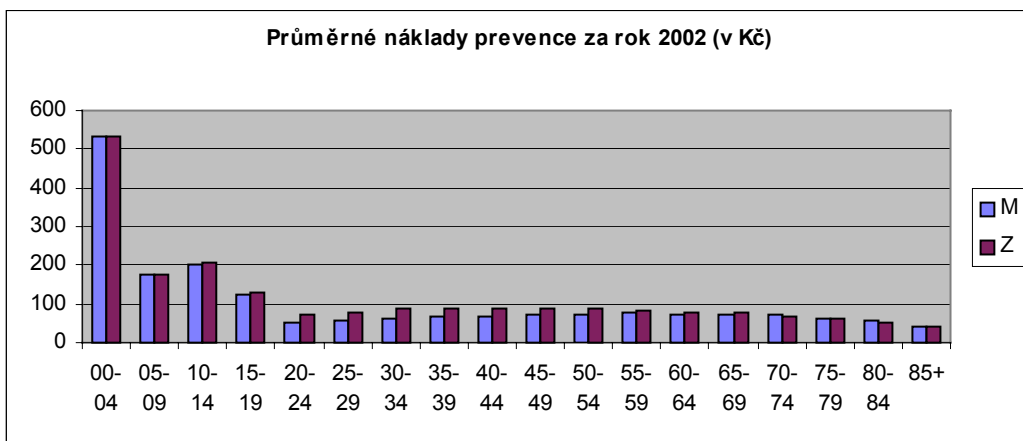
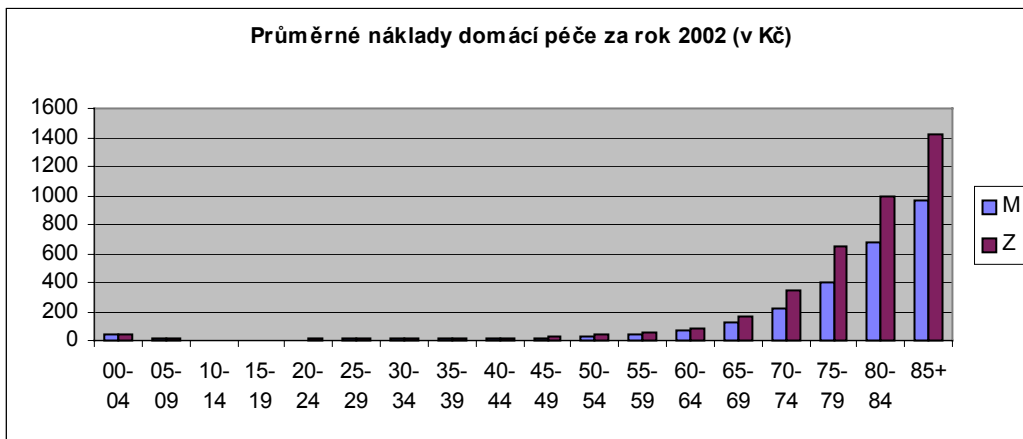
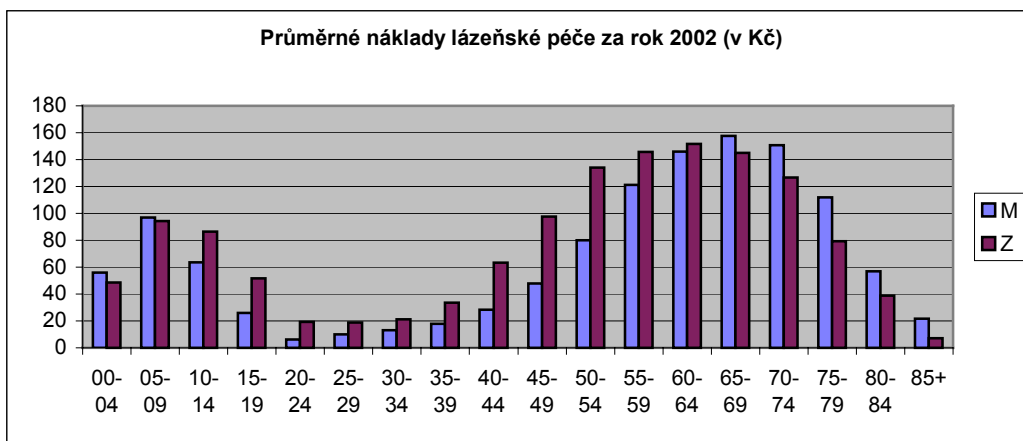
Vývoj nákladů **lůžkové péče** z hlediska věku byl charakteristický poklesem výše průměrných nákladů mezi skupinami 00-04 až ke skupině 10-14, kde dosáhly minima u žen i u mužů. U starších věkových skupin, od skupiny 35-39, náklady na jednoho pojištěnce neustále rostou. Výjimku tvořily náklady mužů mezi věkovými skupinami 80-84 a 85+, mezi kterými nastalo snížení průměrné výše nákladů. Nejvyšší úrovně vykazaly průměrné náklady lůžkové péče za věkovou skupinu 80-84 u mužů a za skupinu 85+ u žen. Průměrné náklady mužů převyšovaly průměrné náklady u žen ve věkových skupinách od 00-04 až 15-19 a od 35-39 do 80-84. Za povšimnutí stojí vychýlení nákladů u žen směrem nahoru především ve věkové skupině 25-29, projevila se zde role ženy-matky.

Náklady **ambulantní péče** se vyvíjely z hlediska věkových skupin podobným způsobem. Poněkud odlišná situace se vyskytla při porovnávání těchto nákladů z hlediska pohlaví. Z hlediska věku, pohybujeme-li se od mladších věkových skupin ke starším, náklady ambulantní péče klesaly u mužů mezi věkovými skupinami 00-04 až 20-24, kde dosáhly minima 1662 Kč, u žen mezi věkovými skupinami 00-04 až 05-09, nejnižší hodnota nákladů 2260 Kč. Dále se snížily náklady ambulantní péče mezi skupinami 80-84 a 85+ u mužů a mezi skupinami 70-74 až 85+ u žen. Muži měli vyšší průměrné náklady ambulantní péče ve věkových skupinách 00-04 až 10-14 a ve skupinách 55-59 až 85+.

Náklady **léčiv a prostředků zdravotnické techniky** se vyvíjely odlišným způsobem především u nižších věkových skupin. Z hlediska pohlaví byl průběh přibližně totožný jako za předchozí dva druhy péče. V nejnižší věkové skupině (00-04) u žen dosáhly průměrné náklady minima a při pohybu směrem k vyšším věkovým skupinám náklady rostly až ke skupině 80-84. Mezi skupinami 80-84 a 85+ došlo ke snížení průměrných nákladů u žen. Průměrné náklady u mužů se snižovaly mezi věkovými skupinami 05-09 až 20-24 a mezi skupinami 75-79 až 85+. Průměrné náklady mužů dosahovaly vyšší hodnoty ve věkových skupinách 00-04 až 10-14 a ve skupinách 70-74 až 80-84.

Průběh nákladů za vybrané druhy péče podle věkových skupin zachycují následující grafy.

Z grafů vyplývají určité rozdíly ve struktuře nákladů podle druhů péče. Průměrné náklady lůžkové péče téměř nepřetržitě rostly s pohybem k vyšším věkovým skupinám. Výjimku tvoří nejmladší věková skupina (00-04), která převyšuje náklady skupin až do 50-54 včetně. Náklady ambulantní péče a náklady léčiv měly podobný průběh. Náklady lázeňské péče byly vyšší u nejmladších a starších věkových skupin (především šedesátníci). Náklady domácí péče se projeví výrazně u starších a hlavně u nejstarší věkové skupiny. Byla zde patrná zejména soudržnost ostatních členů rodiny a neochota či případně nemožnost umístění do ústavů péče o starší osoby. Náklady prevence zaznamenaly nejvyšší hodnoty u nejmladších věkových skupin. Vzhledem k tomu, že proti některým onemocněním se očkuje jednou za život, není dalšího očkování u starších věkových skupin zapotřebí.

Průměrné náklady z hlediska věku i pohlaví za vybrané druhy diagnóz jsou uvedeny v následující tabulce. Zahrnuty jsou tři skupiny diagnóz s nejvyšší hodnotou celkových nákladů za rok 2002, v pořadí nemoci oběhové soustavy, nemoci trávicí soustavy a novotvary. Náklady jsou vyjádřeny v Kč.

Průměrné náklady na diagnózu z hlediska věku a pohlaví za rok 2002 (v Kč)

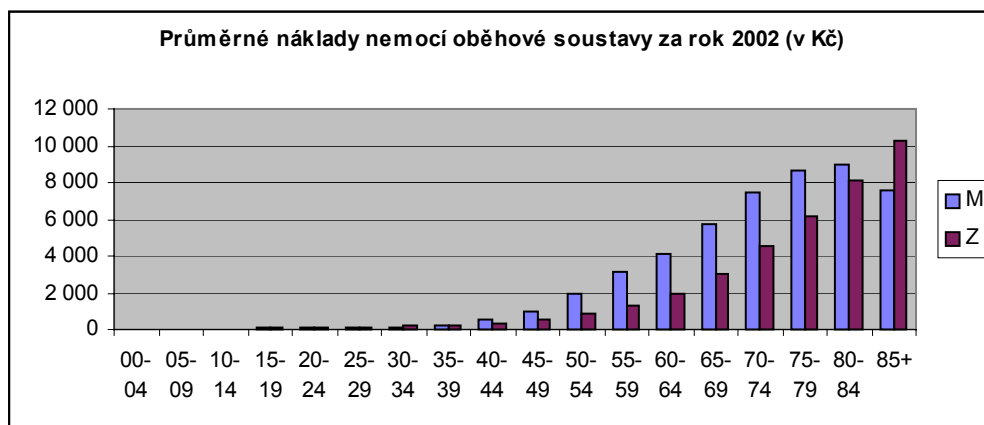
Věková skupina	09 Nemoci oběhové soustavy		11 Nemoci trávicí soustavy		02 Novotvary	
	M	Z	M	Z	M	Z
00-04	50	36	339	284	209	179
05-09	36	28	509	562	164	152
10-14	47	33	722	902	213	134
15-19	103	83	512	678	223	179
20-24	100	92	489	630	170	195
25-29	111	126	579	710	184	216
30-34	162	177	640	771	198	328
35-39	268	233	755	845	262	446
40-44	538	356	889	924	301	775
45-49	1 019	570	1 061	1 057	536	1 052
50-54	1 957	863	1 259	1 194	946	1 233
55-59	3 174	1 335	1 427	1 333	1 448	1 304
60-64	4 151	1 943	1 498	1 415	1 923	1 434
65-69	5 679	3 049	1 682	1 477	2 460	1 713
70-74	7 473	4 563	1 891	1 601	2 710	1 683
75-79	8 644	6 144	2 118	1 682	2 677	1 604
80-84	9 026	8 103	2 216	1 895	2 457	1 403
85+	7 525	10 307	1 710	1 761	1 541	1 039
Průměr	1 551	1 294	935	1 010	715	764

Průměrné náklady skupiny diagnóz 09 **nemoci oběhové soustavy** vykazovaly podobnou tendenci z hlediska srovnání mezi muži a ženami. Nejnižší hodnota se vyskytla ve věkové skupině 05-09, kde dosáhla výše 36 Kč u mužů a 28 Kč u žen. Naopak nejvyšší hodnoty patřily nejstarším věkovým skupinám. Maximum u mužů se týkalo věkové skupiny 80-84, hodnota 9026 Kč, u žen ve věkové skupině 85+, hodnota 10307 Kč. Výrazné nárůsty průměrných nákladů nemocí oběhové soustavy za obě pohlaví lze pozorovat mezi skupinami 35-39 a 40-44 a staršími, liší se rovněž výše nákladů u mužů a žen.

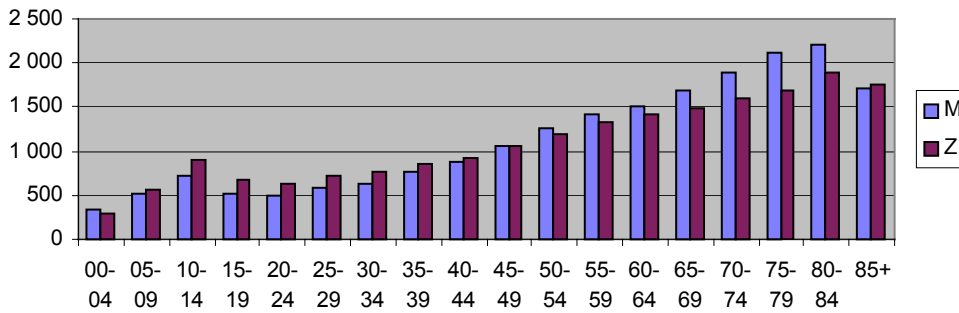
Struktura průměrných nákladů nemocí trávicí soustavy vykazovala přibližně stejný průběh z hlediska věkových skupin. Stejně tak tomu bylo i u průměrných nákladů novotvarů. Pro obě skupiny platily nižší průměrné náklady u mladších věkových skupin a vyšší průměrné náklady u starších.

Při porovnání všech tří skupin diagnóz vyplynulo, že ačkoli průměrné náklady skupiny nemocí oběhové soustavy vykazovaly značně nižší hodnoty ve věkových skupinách do 35-39 včetně, od skupiny 55-59 a starších již výrazně převyšovaly obě zbývající skupiny diagnóz. Ve skupině novotvary se odlišoval průběh nákladů mezi muži a ženami. Zatímco u mužů mezi věkovými skupinami 00-04 až 40-44 náklady vzrostly jen nepatrně, u žen byl nárůst rapidně vyšší. U nákladů nemocí oběhové soustavy a nemocí trávicí soustavy se rozdíl mezi vývojem nákladů mezi muži a ženami nijak výrazně neprojevil.

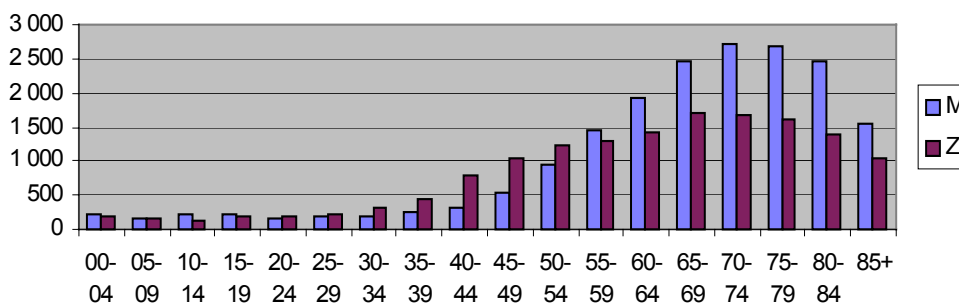
Na následujících grafech lze porovnat vývoj průměrných nákladů podle vybraných diagnóz.

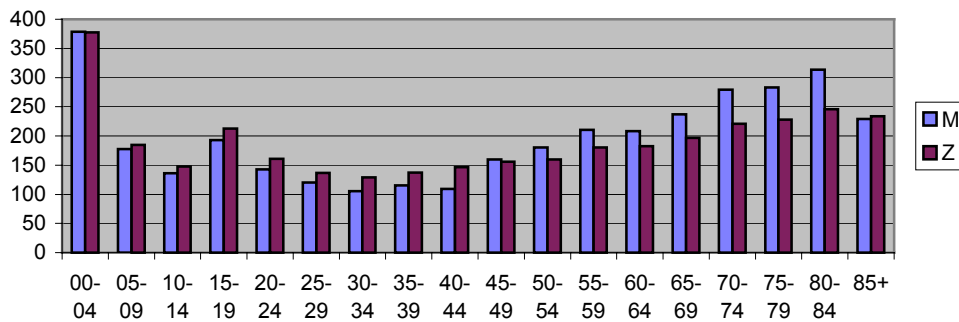
Průměrné náklady nemocí trávicí soustavy za rok 2002 (v Kč)

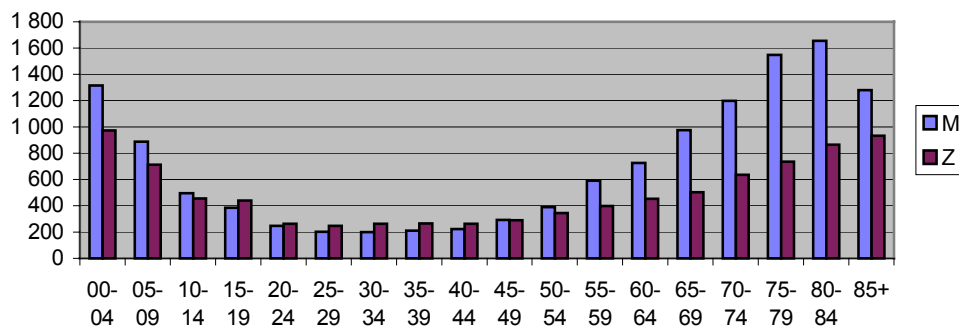
Průměrné náklady novotvarů za rok 2002 (v Kč)

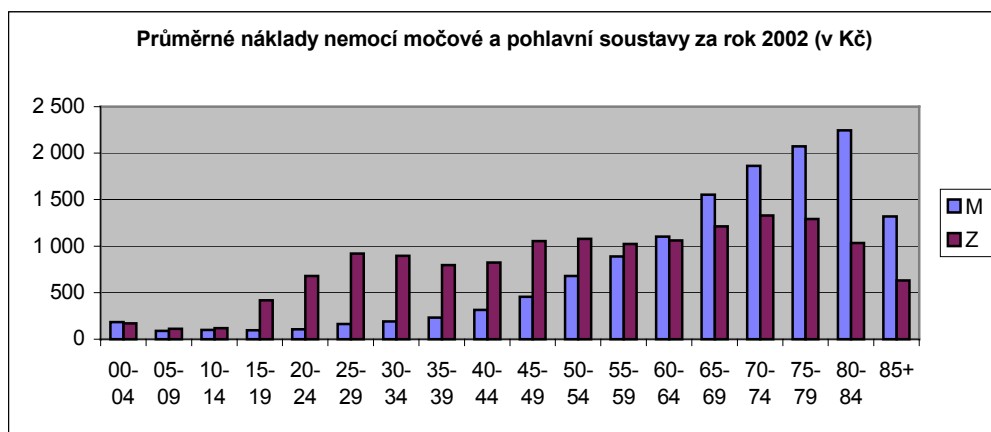

Průměrné náklady infekčních a parazitárních nemocí za rok 2002 (v Kč)

Průměrné náklady nemocí dýchací soustavy za rok 2002 (v Kč)

Průměrné náklady nemocí oběhové soustavy enormně rostly s pohybem od věkové skupiny 50-54 ke starším věkovým skupinám. Nárůst nákladů se razantněji projevil u mužů. Náklady nemocí trávicí soustavy vykázaly rovnoměrnější nárůsty již od nejnižších věkových skupin i z hlediska pohlaví. Náklady novotvarů měly rostoucí tendenci od věkové skupiny 35-39 nejprve více u žen a od skupiny 55-59 více u mužů. Náklady infekčních a parazitárních nemocí a nemocí dýchací soustavy se vyvíjely odlišným způsobem. Nejvyšší hodnoty dosahovaly u nejmladších a nejstarších věkových skupin. Děti a staří lidé jsou totiž obecně náchylnější k těmto onemocněním. Náklady nemocí močové a pohlavní soustavy rostly u žen od věkové skupiny 15-19, způsobené především reprodukční funkcí žen. U mužů se tyto náklady projevíly pozvolným nárůstem, rostly především v závislosti na stáří mužů.